

ΕΛΛΗΝΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΤΟΥ
ΕΘΝΙΚΟΥ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
ΤΩΝ
ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ

1939

ΕΛΛΗΝΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ

HELLÉNIS

Revue mensuelle du Conseil National des femmes Héliennes

ΟΡΟΙ ΕΓΓΡΑΦΗΣ:

Συνδρομή έτησία Δρ. 100
Έξάμηνος » 60
Έξωτερικού έτησία » 200
» έξάμηνος » 100
Αιγύπτου γρ. 40

ΤΙΜΗ ΕΚΑΣΤΟΥ ΤΕΥΧΟΥΣ:

Άπλου Δρ. 10
Διπλου » 15
Αι συνδρομαί έρχονται τήν 1ην Ιανουαρίου και
είναι προπληρωτέαι.

Διεύθυνσις και Γραφεία: Άλεξάνδρου Σούτσου 26

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ:

Τά δικαιώματα του ανθρώπου και οι γυναίκες.—Στήλη Ειρήνης.—Νοσταλγία, υπό Ν. Περδίκας.—Λυπημένα δειλινά, ποίημα υπό Ζαχ. Παπαντωνίου.—Άδικο πράγμα, διήγημα υπό Υπατίας Δελλή.—Τό πουλί, ποίημα υπό Χρ. Διαμαντοπούλου.—Η Σαπφώ ποιήτρια και γυναίκα συκοφαντημένη.—Ιστορία ενός φαντάσματος, υπό Μ. Μ. Θ.—Lacrimae rerum, ποίημα υπό Σπ. Πασολινέλη.—Οι κόρες της επαρχίας, υπό Π. Γεωργακοπούλου.—Βράδυ στη δεντροστοιχία, ποίημα υπό Ισιδώρας Καμαρινέα.—Νεκρολογία: Άργυρώ Δ. Μεσσαλά, υπό Έλ. Σιφναίου.—Η κριτική του βιβλίου, υπό Έλένης Σιφναίου.—Εκδόσεις.—Ψαράδες, ποίημα υπό Χρ. Δαπεργόλα.—Στήλη Κοινωνικής Προνοίας.—Ειδήσεις.—Γράμματα προς τήν Έλληνίδα.—Στήλη για τίς μητέρες, υπό Μ. Β. Πρακτικά συμβουλαί.—Μόδες.

SOMMAIRE:

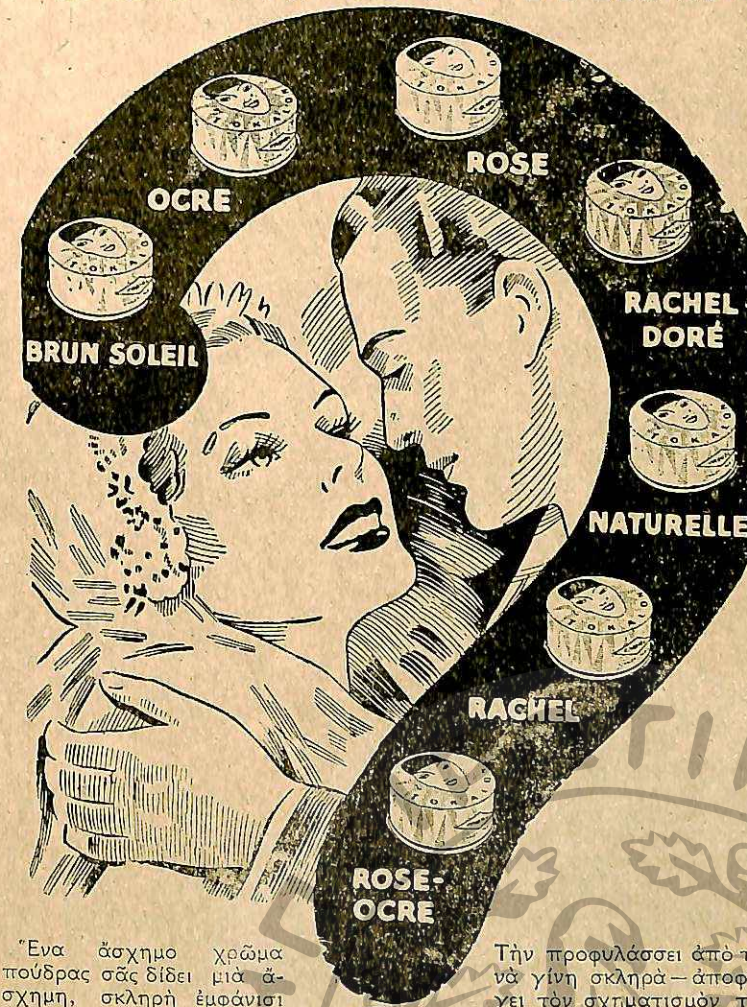
Le droit de l'homme et les femms—Colonne de la paix.—Injustice par Hyp. Delli. Poemes par N. Perdika, Zaeh Papantoniou, Chr Diamantopoulo.—La vie de Sappho.—Histoire d' un revenant, par par M.M.Th. Les jeunes filles de la province, par P. Georgakopoulos.—Poemes par Js. Camarinea, Paolineli, Dapergola.—La critique du livre par Hélène Sifnéo.—Nouvelles.—Assistance sociale.—Conseils pour les jeunes mères.—Conseils pratiques.—Cuisine.—Modes.

Η επί του έξωφύλλου εικόνα μās παρεχωρήθη εύγενώς από τήν κ. Νέλλη.

Τό παρόν τεύχος ήτο τυπωμένον όταν ήρχισεν ό πόλεμος, διά τουτο τό περιεχόμενον του δέν ανταποκρίνεται έν μέρει προς τās σημερινās λυπηράς περιστάσεις.

Επί τής Συντάξεως: ΕΛΕΝΗ ΡΟΥΣΟΠΟΥΛΟΥ

Ποιον Χρώμα Σας ΦΕΡΕΙ ΕΥΤΥΧΙΑΝ

Ένα άσχημο χρώμα πούδρας σās δίδει μιā άσχημη, σκληρή εμφάνισι «μακιγιαρισμένη», ή όποια σās κάνει νā φαίνεσθε χρόνιā γεροντότερη. Ό μόνος τρόπος νā εύρετε τό άκριβές σας χρώμα είναι νā δοκιμάσητε ένα χρώμα στο ένα μάγουλο και άλλο στο άλλο. Κάμετε σύτην τήν δοκιμήν σήμερα ακόμη με τā νέα λατρευτά χρώματα τής πούδρας Τοκαλόν. Όχι πλέον εμφάνισις «μακιγιαρισμένη».

Μία πούδρα πού άφομοιοϋται τόσο τέλεια μ' τήν επιδερμίδα και άποτελεί ένα μ' αϋτήν. Η πούδρα Τοκαλόν είναι αναμεμιγμένη κατά ένα νέον τρόπον με τήν mousse de crême. Όχι μόνον τήν κάμνει νā κρατā ώρες και ώρες, αλλά και τήν έμποδίζει ν' άπορροφā τās έλαιώδεις έκκρίσεις τής επιδερμίδος.

Τήν προφυλάσσει από του νā γίνη σκληρά—άποφεύγει τόν σχηματισμόν τών ρυτίδων. Δοκιμάσατε τήν μάρκα Τοκαλόν—τήν περίφημη πούδρα με mousse de crême. Παρατηρήσατε όποιαν έκπληκτικήν βελτίωσιν θā φέρη έντός ελαχίστων ήμερών εις τήν επιδερμίδα σας. Εάν διατάζετε εις τήν έκλογήν του χρώματος πού ταιριάζει καλλίτερα εις τήν επιδερμίδα σας, εύχαρίστως θā σās άποστέλωμεν έξ σακκίδια διαφόρων χρωμάτων, καθώς και δύο σωληνάκια τής κρέμας Τοκαλόν, τροφής διά τήν επιδερμίδα διά τήν ήμέραν και τήν νύκτα. Άποστέλλατέ μας δραχμάς 14 διά τā έξοδα άποστολής έμβολαγίου κλπ.

Α. Π. ΡΕΜΠΟΥΤΖΑΚΟΣ & Σία
Πραξιτέλους 42—Άθήναι

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΓΕΙΡΟΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΟΣΜΗΤΕΙΑ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΑΡΧΙΤΟΥ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ
ΔΩΡΕΑ 21 Τσαλακωτά
ΗΜΕΡΟΜ. 10-2-81
ΑΡΙΘ. 30254

Το
νομιώτερο
πράγμα

... για μία γυναίκα είναι
η έκλογή μίας πούδρας

Η πούδρα

ΦΟΡΒΙΑ

έξουδετερώνει την δυσκολία
αύτη, διότι προσαρμόζεται
αποδεδειγμένως σε όλες
τις επιδερμίδες.

Διά να πεισθήτε ζητήσατε δείγμα
πρός δοκιμήν από την αντιπροσωπείαν:

ΑΙΟΛΟΥ 31 • ΤΗΛΕΦ. 25-202

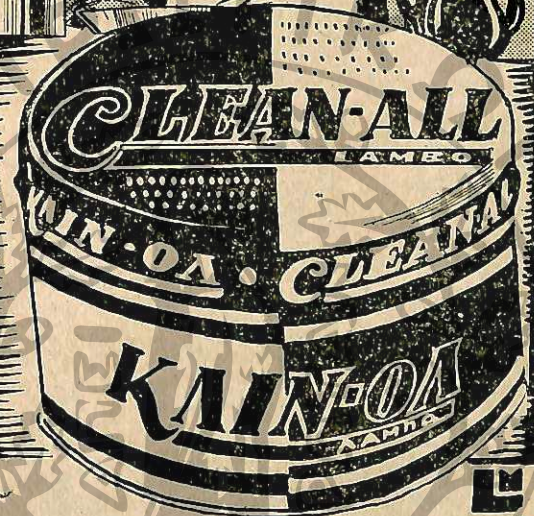
..... ΜΕΤΑΞΩΤΑ ΧΡΥΣΑΛΙΔΟΣ

ΚΛΙΝ-ΟΛ Κατι Νέον
ΠΡΟΪΟΝ ΛΑΜΠΡΟ

Διά τον καθαρισμόν

ΜΑΓΕΙΡΙΚΩΝ ΣΚΕΥΩΝ
ΑΛΟΥΜΙΝΙΟΥ
ΕΜΑΓΙΕ
ΧΑΛΚΟΥ
• ΛΟΥΤΡΩΝ
• ΝΙΠΤΗΡΩΝ κ.λ.

Διά την συντήρησιν
των παρκέτων σας
χρησιμοποιείτε μόνον

ΠΑΡΚΕΤΙΝΗ
LAMBO

Με την κρέμα NIVEA το δέρμα παραμένει λείο, τρυφερό και παρ' όλην την δουλειά τα χέρια παρουσιάζονται πάντοτε περιποιημένα.

Ὁμορφιά σημαίνει αποτέλεσμα. Ἐνα καθαρό, καθάριο πρόσωπο προκαλεῖ παντοῦ τὸν θαυμασμό καὶ σὰς δίδει τὸ εὐχάριστο συναίσθημα τῆς ψώρας ἐμφανίσεως. Ἡ συνταγὴ γι' αὐτὸ εἶναι ἀπλή: Σ' ἓνα κομμάτι βαρβαρί στᾶτε μερικὲς σταγόνες Λοσιὸν Προσώπου Σέρκ καὶ καθαρίζτε καθημερινῶς τὸ πρόσωπό σας. Ὅα τὸ ἀπαλλάξετε ἀπὸ τίς ἀκαθαρσίες καὶ τὰ μισητικὰ ὀριστικά καὶ θ' ἀποκτήσετε μιὰ ὑγιὰ καὶ φρέσκα ἐπιδερμίδα. Φιάλα Δρχ. 35., 55., 90., καὶ 175.. Ἀντήλο: Οἶκος Μαγκρήτη.

Scherk
Face
Lotion

ΕΛΛΗΝΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΣΤΩΝ

ΓΡΑΦΕΙΑ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ: ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΣΟΥΤΣΟΥ. 26

ΕΤΟΣ ΙΘ'

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ. ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 1939

APIO. 9

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ μιᾶς ἐπετείου

Τὰ Δικαιώματα τοῦ Ἀνθρώπου καὶ οἱ Γυναῖκες

Ἐφέτος ἀντήχησε τὴν 14ην Ἰουλίου ὅλη ἡ Γαλλία ἀπὸ τὴν ἀνάμνησιν ἐνὸς ἱστορικοῦ γεγονότος, ποῦ ὁ Γαλλικὸς λαὸς τὸ θεωρεῖ ὡς τὴν μεγαλύτερη του συμβολὴ στὴν ἱστορία τῆς ἀνθρωπότητος.

“Όταν τὸ 1926 συνήλθε στὸ Παρίσι τὸ Συνέδριο τῆς Διεθνοῦς Ἐνώσεως γιὰ τὴν ψήφον τῶν γυναικῶν, ὠμίλησεν ἐκ μέρους τῶν Γαλλίδων ἡ Δούκισσα ντ’ Ὑζές. Ἐνώπιον τῶν παρευρισκομένων ὑπουργῶν εἶπεν, ὅτι πρὶν ἀπὸ τὸ 1789 οἱ Γαλλίδες συμμετεῖχον στὴ λαϊκὴ ἀντιπροσωπεΐα ἰσά Γενικὰ καὶ Ἐπαρχιακὰ Συμβούλια, ὅπως λ. χ. ἡ κυρία Σεβινιέ, ποὺ ἦταν μέλος τοῦ Ἐπαρχιακοῦ Συμβουλίου τῆς Βρεττανίας, ἄλλ’ ὅτι ἡ ἐπανάστασις μὲ τὸ νὰ κηρύξῃ τὰ δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου, κατήργησε τὰ δικαιώματα τῆς γυναίκας.

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς φετεινῆς ἐπετειοῦς ὑπέβα-
λαν λοιπὸν οἱ Γαλλίδες στὴν κυβέρνησι τὸ ἐ-
ρώτημα, ἂν, ὕστερα ἀπὸ 150 χρόνια δὲν θά
ἦταν καιρὸς νὰ ἐφαρμοσθοῦν καὶ γιὰ τίς γυ-
ναῖκες τὰ «δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου».

Με την πνευματική εξέλιξη της γαλλικής κοινωνίας και με το ρόλο, που έπαιζαν σ' αυτήν οι γυναίκες, είναι φυσικόν, ότι πολλές Γαλλίδες κατελήφθησαν τότε από τη μεγαλειώδη πνοή της Έπαναστάσεως. Οι πρωτεργάτες της ησαν ιδεολόγοι με ευγενή αισθήματα, πού, κατά την τρομοκρατία ανέθηκαν στη λαϊμνητόμο, όπως ο Κονδορσέ, που παρέσυρε στη δράσι του και γυναίκες του κύκλου του ως ισότιμες συναγωνίστριες. Ήδη το 1790 είχαν έκδοσει μία πραγματεία, που υπεστήριζε με δυνατά επιχειρήματα τη γνώμη του αυτή.

λέγοντας πῶς ἡ γυναίκα πρέπει νὰ ἔχη τὸ δικαίωμα ν' ἀνέλθῃ στὸ θῆμα τῆς λαϊκῆς ἀντιπροσωπείας, ἀφεὺ δικαιοῦται ν' ἀνεβῇ στὴ λαϊμητόμο. Μολονότι ὅμως ἔγινεν ἀφθονη χρῆσις τοῦ τελευταίου αὐτοῦ δικαιώματος, οἱ ἐλπίδες μιᾶς κάποιας ἀποκαταστάσεως τῶν γυναικείων δικαιωμάτων ἐξηφανίσθησαν, ὅταν στῇ θέσι τοῦ Κονδορσέ ἦλθαν στὴν ἐξουσία ἄνδρες σὰν τὸν Ροβεσπιέρρο καὶ τὸ Μαρά. Ἡ κυρία Ρωλάν, φίλη τοῦ Κονδορσέ, ποὺ μαζὺ μὲ τὸ σύζυγό της ἀνῆκε στοὺς πρῶτους ἰδεολόγους τῆς Ἐπαναστάσεως, ἐβάδισε πρὸς τὸ ἱκρίωμα ἐν πλήρει ἐπιγνώσει, ὅτι ἡ μοῖρα της εἶχεν ἐπισφραγισθῇ μὲ τὸ ναυάγιον τῆς πνευματικῆς της ἀποστολῆς καὶ δὲν ἐπόθησε νὰ ἐξφύγῃ ἀπὸ τὴν τελευταία πρᾶξι τῆς τραγωδίας, ἐνῶ ὁ σύζυγός της ἐσώθηκε διὰ τῆς φυγῆς. Ἀπειρες εἶναι οἱ γυναῖκες ποὺ ὑπέστησαν τὴν αὐτὴν τύχην. Ἡ ὠραία Θεροῖνη ντὲ Μερικούρ, ποὺ ἐτόλμησε νὰ ἐναντιωθῇ κατὰ τοῦ Ροβεσπιέρρου, ἀπέφυγε τὸν θάνατο στῇ λαϊμητόμο μόνον καὶ μόνο γιατί παρεφρόνησεν ἀπὸ τὴς φρικαλεότητες τοῦ περιβάλλοντος. Ἡ Ὀλυμπία ντὲ Γκουζ ἦταν μιὰ γυναίκα μεγαλοφυῆς μέν, ὅχι ὅμως πολὺ μορφωμένη καὶ μὲ συγκεχυμένες ἑπαναστατικὰς ἰδέας· ὅταν ἐναντί στῇ διακήρυξι τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου ἐπρόβαλε τὰ δικαιώματα τῆς γυναίκας, ἐπλήρωσε κ' αὐτὴ τὸ διάστημά της μὲ τὸ θάνατο.

Στὴν ἀρχὴ τοῦ μεγάλου κινήματος θεωροῦ-
σαν εὐπρόσδεκτη τὴ συμμετοχὴ τῶν γυναικῶν.
Ἡ δρᾶσις στὶς γυναίκες λείσχες, στὰ γυναι-
κεῖα σωματεῖα ἐβγαίνει παράλληλα μὲ τὴ μεγά-
λη πορεία τῶν πολιτικῶν παθῶν. Μιὰν ἡμέρα
ὕμως ἀπηγόρευσαν τὶς συγκεντρώσεις τῶν γυ-
ναικῶν «νὰ τὴ περιφρούρησι τῆς δημοσίας
ἀσφαλείας». Ὅταν ἐπεχείρησαν οἱ γυναῖκες
ν' ἀντιπροσωπευθοῦν τουλάχιστον στὸ Δῆμο
τῶν Παρισίων, διέκοψαν τὴν ῥήτορα μὲ ἀποδο-

κιμασίες και ο Σωμὲτ επέμενε νὰ γραφοῦν στὸ πρωτόκολλο τῶν πρακτικῶν οἱ ἀποδοκιμασίες αὐτές, ὡς μία ἐξύμνησις τῶν καλῶν ἡθῶν».

Στὴ Συντακτικὴ Συνέλευσις ὁ Ἀμάρ ἐδήλωσε, ὑπὸ τὰς ἐπευφημίας τῶν παρισταμένων, ὅτι «ἡ θέσις τῆς γυναίκας εἶναι, ὅπως καὶ πρὶν, στὸ σπῆτι καὶ στὴν κουζίνα». Πόση εἰρωνεία προκαλεῖ ἡ ἀντίφασις μεταξὺ τῆς ἀούστολης ἀφυπνίσσεως τῶν ἐπαναστατικῶν ἐνστίκτων τῶν γυναικῶν καὶ τῶν γελοίων μεθόδων, μὲ τίς δόποιες τὰ ἐξουδετέρωσαν, καὶ ποῦ ἐσημείωσε τὸ τελικὸν ἀποτέλεσμα τῆς Γαλλικῆς Ἐπαναστάσεως ὡς πρὸς τὴ θέσιν τῆς Γαλλίδος.

Ὁ Ναπολέων, ἐνῶ ἦταν ὁ ἐκτελεστὴς τῶν ἐπιταγῶν τῆς Γαλλικῆς Ἐπαναστάσεως, ἦταν συγχρόνως καὶ ὁ μεγαλοφυὴς πρωτεργάτης μιᾶς κολοσιαίας ἀντιδραστικῆς κινήσεως. Οἱ γυναῖκες τὸν ἐγνώρισαν μόνον ὑπὸ τὴ δευτέρα αὐτῆς ιδιότητά, καὶ μάλιστα ἀπὸ τὸ πνεῦμα τοῦ νέου Ἀστικοῦ Κώδικος, ποῦ ὅλον τὸν 19ον αἰῶνα ἔφερε τὸ ὄνομα «Ναπολεόντειος Κώδικης». Τὰ μέτρα ποῦ καθορίζουν τὴ θέσιν τῶν γυναικῶν, διευτυπώθησαν ὑπὸ τὴν προσωπικὴ ἐπιρροὴ τοῦ Ναπολέοντος: «Υπάρχει, εἶπε, κατιτὶ ποῦ δὲν εἶναι γαλλικό: τὸ νὰ μπορεῖ ἡ γυναῖκα νὰ κάμῃ ὅ,τι τῆς ἀρέσει». Σχετικῶς μὲ τίς περὶ γάμου διατάξεις ἐγράφησαν στὰ πρακτικά οἱ ἐξῆς δηλώσεις του: «Ὁ σύζυγος θὰ ἐξασκή ἀπόλυτον ἐξουσίαν ἐπὶ τῶν πράξεων τῆς γυναίκας του. Ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ τῆς εἴπῃ: «Κυρία μου, δὲν θὰ βγῇτε ἐξοῦ» δὲν θὰ πᾶτε στὸ θέατρο. δὲν θὰ συναναστρέφεσθε τὸ δεῖμα ἢ τὰδε πρόσωπο». Ἔτσι, ὑπὸ τὴν πίεσιν ἐνὸς δικτάτορος, ποῦ ἦταν ποτισμένος ἀπὸ πνεῦμα ἐκδικήσεως, ὡς ἐκ τῆς σχέσεώς του μὲ τὴν Ἰωσηφίνη, καθώρισαν οἱ συντάξαντες τὸν Ἀστικὸν Κώδικα τὸν ἄνδρα ὡς νόμιμον κηδεμόνα τῆς γυναίκας του, τοῦ ἔδωκαν ἀπεριόριστον ἐξουσίαν πάνω στὴν περιουσίαν

καὶ στὶς οἰκονομίες της, ἀφῆρσαν ἀπὸ τὴ μητέρα κάθε δικαίωμα ἐπὶ τῶν παιδιῶν της, ἔκαμε τὸν ἄνδρα ἀσίδοτο γιὰ τὰ παραστρατήματά του, ἀπαγορεύοντας τὴν ἀναζήτησιν πατρότητος γιὰ τὰ ἐξώγαμα παιδιά, ἐνῶ ἀφ' ἑτέρου ἐκεῖνος εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ σκοτώσῃ τὴν ἀπιστον σύζυγόν του.

Ἀλλὰ καὶ ἡ καταστροφὴ τοῦ Ναπολέοντος δὲν ἔφερε οὐσιώδη μεταβολὴν στὴ θέσιν τῶν γυναικῶν: ἐξ αὐτοῦ ἐμφαίνεται, ὅτι ὁ Ναπολεόντειος Κώδικς εἶναι μὲν δημιούργημα ποῦ ἐγίνετο ὑπὸ τὴν παροδικὴν πίεσιν ἐνὸς δεσπότη, ἀλλ' ὅτι ἱκανοποιοῦσε καὶ τὴν κοινὴ γνώμη τῆς ἐποχῆς ἐκείνης.

Τὰ κύματα τῆς Γαλλικῆς Ἐπαναστάσεως ἐξηκολούθησαν καὶ κατὰ τὸν 19ον αἰῶνα ν' ἀνεβάζουν στὴν ἐπιφάνεια γυναικῆς διακεκριμένες, ποῦ καταπολέμησαν μὲ πάθος αὐτὴν τὴν ἀδικίαν καὶ στενοκεφαλιά, ὅπως τὴ Γεωργία Σάνδη κατὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ Ἰουλίου 1831 καὶ τὴ Μαρία ντ' Ἀγκού στὴν ἐξέγερσιν τοῦ 1848. Οἱ γυναῖκες αὐτές, μὲ τὴν ἐξαιρετικῶς ὑψηλὴν πνευματικὴν τῶν στάθμην, δὲν ἐξήσκησαν ὁμῶς ἀποτελεσματικὴν ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς γυναικῆς καταστάσεως.

Σ' ἓνα σημεῖον ὡς τόσο πρωτοστάτησεν ἡ Γαλλία: Ἀπὸ τὸ 1860 ἤδη ἀνοίξε στὴ γυναῖκα τίς πύλες ὅλων τῶν ἀνωτάτων διδαστηρίων, εἰς ἐπονὴν δηλ. ποῦ εἰς ἄλλες χώρες εἰ γυναῖκες δὲν ἦσαν δεκτές στὰ πανεπιστήμια, οἱ δὲ Γαλλίδες ἐπιστήμονες ἐτιμήθησαν στὸν τόπο τους περισσότερον ἀπὸ ἄλλοι. Στὴ δημοκρατία τοῦ πνεύματος κατήγαγον τ' ἀνθρώπινα δικαιώματα πραγματικὴ νίκη.

Ἦδη ἀναμένουν οἱ Γαλλίδες, καὶ μαζὺ τους οἱ γυναῖκες ὅλου τοῦ κόσμου, μὲ ἀγωνίαν καὶ μὲ περιέργειαν τί θ' ἀπαντήσῃ ἡ Γαλλικὴ Κυβέρνησις στὴν ἐκκλησίαν τῶν γυναικῶν «ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ μιᾶς ἐπετείου».

Στήλη Εἰρήνης

Οἱ εἰρηνόφιλοι ἐβουβάθησαν δὲν ἀκούονται. Οἱ εἰρηνόφιλοι ἔχουν νικηθῇ. Ἡ δρᾶσις τῶν διεθνῶν ὁργανώσεων ὑπὲρ τῆς εἰρήνης ἔχει σταματήσει μπρὸς τὸν κίνδυνον τοῦ πολέμου ποῦ μᾶς ἀπειλεῖ.

Στὴ θέσιν μιᾶς παγκοσμίου εἰρήνης, ποῦ θὰ βασιλεύεε πάνω σὲ λαοὺς ἀφοπλισμένους, ἔχομε μιὰν εἰρήνην ἐνοπλο καὶ τὸν πόλεμον τῶν νεύρων.

Οἱ εἰρηνιστὰς ἔχουν θουραθῇ, νικημένοι ἀπὸ τὴν ἄμιλλα τῶν ἐξοπλισμῶν καὶ τίς πολεμικὰς παρασκευάς. Μ' ὅλα ταῦτα ἡ λέξις εἰρήνη δὲν ἔχασε τὴ δύναμίν της, δὲν ἔπαυσε νὰ δονίξῃ τίς καρδιὰς πλεονεχῶς ἀπὸ τὴν κραυγὴ τοῦ πολέμου. Ἡ ἰδέα τῆς εἰρήνης δὲν ἔπαυσε νὰ ζῇ μέσα στὶς ἐλπίδες τῶν ἀνθρώπων.

Ἡ εἰρηνοφιλία ἐκήρυξε τὸν πόλεμον στὸν πόλεμον ἐν ὀνόματι τῶν ἀνθρωπίνων ἀξιών κ'

ἐνὸς ἰδανικοῦ. Ὁ πολιτισμὸς ἢ ἀνάπτυξις τῶν κοινωνικῶν παραγόντων, ἢ μόρφωσις τοῦ ἀτόμου, τὸ δικαίωμα τῶν λαῶν νὰ διαθέτουν τὸν ἑαυτό τους, τὴ θέλησιν τους νὰ συνεργάζονται γιὰ τὸ καλὸ τοῦ κόσμου, ὅλες αὐτὲς οἱ κατακτήσεις τοῦ πολιτισμοῦ μας, θέλει νὰ τίς προσάσῃ ἢ εἰρηνιστικὴ κίνησις, νὰ τίς θέσῃ ὑπὸ τὴν προστασίαν μιᾶς παγκοσμίου εἰρήνης.

Φρονοῦμεν ὁμῶς ὅτι οἱ εἰρηνόφιλοι εἶναι προσωρινῶς μόνον ἡττημένοι: ἢ ἦττα τους δὲν εἶναι παρὰ ἓνας σταθμὸς στὴν ἀνάτασιν τῶν ἀνθρώπων πρὸς μιὰν τελικὴν καὶ πλήρη εἰρήνην. Ἀπὸ τὴ φαινομενικὴ αὐτὴ ἦττα ἐνισχύεται ἢ πεποίθησίς μας, ὅτι ἡ εἰρήνη πρέπει νὰ ὁργανωθῇ ἄνευ ἀναβολῆς μὲ ἰδιαίτερη ἐπαγρύπνησιν ἐπὶ τῶν ἐλαχίστων ἀδυναμιῶν, ποῦ θὰ ἤθελαν παρουσιασθῇ σὲ οἰονδήποτε σημεῖον τοῦ κόσμου. Αἱ προσπάθειαι τῶν εἰρηνιστικῶν ὁργανώσεων πρέπει ἐπομένως ν' ἀντιμετωπίσουν τὰ πολιτικά, οἰκονομικά, ἐπιστημονικά καὶ ἐκπολιτιστικά ζητήματα καὶ νὰ ἐπιδιώξουν κυρίως τὴν ἠθικὴν μόρφωσιν τοῦ ἀτόμου. Ἡ μοῖρα τοῦ κόσμου δὲν θὰ ἐξαρτηθῇ μόνον, ὅπως σήμερα, ἀπὸ τὴ βοή τῶν τηλεθόλων, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν ἀδελφοσύνην καὶ τὴν ἀλληλεγγύην τῶν ἀνθρώπων. Μόνον ἔτσι θὰ φθάσουν οἱ ἄνθρωποι στὴ λύσιν τῶν προβλημάτων, ποῦ ἐπιδιώκουν οἱ εἰρηνιστὰς: τὴν ὁργάνωσιν δηλαδὴ τοῦ κόσμου ἐπὶ τῇ θάσει μιᾶς διεθνούς συνεργασίας, τὴν ὁργάνωσιν τῆς ἐσωτερικῆς τάξεως τῆς πατρίδος ὑπὸ τὸ πνεῦμα κοινωνικῆς δικαιοσύνης καὶ μὲ τὴν ἀποφυγὴν προηγούμενων σφαλμάτων καὶ πλανῶν. Ἡ ἦττα ποῦ ὑφίστανται σήμερα οἱ εἰρηνόφιλοι μέσα στὴ κλαγγὴ τῶν πολεμικῶν προπαρασκευῶν, δὲν εἶναι ἄλλο, παρὰ ἀπόδειξις, ὅτι αἱ ὁργανώσεις τῶν δὲν εἶναι ἐπαρκεῖς.

Τὸ 33ον Συνέδριον γιὰ τὴν Παγκόσμιον Εἰρήνην συνήλθε φέτος στὴ Ζυρίχη τὴν 21—27ην Αὐγούστου.

Τὸ Συνέδριον διὰ τὴν εἰρήνην καὶ τὸν ἀφοπλισμὸν, ἱδρυθὲν ὑπὸ τῶν διεθνῶν γυναικῶν ὁργανώσεων, ἔκαμε διὰ τοῦ τύπου δηλώσεις, τῶν ὁποίων δημοσιεύομεν τὸ κυριώτερον μέρος:

«Κατὰ τὴν παρούσαν κρίσιμον κατάστασιν, ἡ εἰρήνη καὶ ὁ ἀφοπλισμὸς φαίνονται προθέσεις σχεδὸν ἀπραγματοποίητες. Ἐν τούτοις τὸ Συνέδριον προσεπάθησε νὰ ὁργανώσῃ τὴν εἰρήνην συμφώνως μὲ καθωρισμένας μεθόδους,

τούτέστι: τὸν εἰρηνικὸν κανονισμὸν τῶν διεθνῶν διαφορῶν τὴν εἰρηνικὴν πραγματοποίησιν τῶν ἀναγκαίων πολιτικῶν καὶ οἰκονομικῶν μεταρρυθμίσεων, ἀποτελεσματικὰς προσπάθειας διὰ τὴν πρόληψιν κάθε συρράξεως ἢ ἐν ἐσχάτῃ ἀνάγκῃ διὰ τὴν ἀποσόβησιν τοῦ πολέμου. Τὸ τελευταῖον τοῦτο σημεῖον τοῦ προγράμματός του ποῦ τὸ Συνέδριον ὑπογραμμίζει σήμερον, τὸ ἐθεσπίσθη τὸ 1932, κατὰ τὸ 1939 εἶναι περισσότερον ἢ ποτὲ ἐπιβεβλημένον νὰ ἐφαρμοσθῇ.

Ἐπειδὴ προβλέπεται, ὅτι θὰ παραιτηθῶν πολλὰ μέλη τοῦ Συμβουλίου τοῦ Στόρτιγκ, τὸ ὅποιον ἀπονέμει τὸ θραβεῖον Νόμπελ τῆς εἰρήνης, αἱ γυναῖκες τῆς Σουηδίας ἀπηυθύνθησαν εἰς τὴν Βουλὴν καὶ ἐζήτησαν νὰ λαμβάνουν μέρος εἰς τὸ ἔργον τοῦ Συμβουλίου, δοθέντος ὅτι αἱ γυναῖκες παίζουν μεγάλον ρόλον σήμερον εἰς τὴν κίνησιν ὑπὲρ τῆς εἰρήνης.

Τὸν προσεχῇ Ἰανουάριον θὰ συνέλθῃ στὴν Κούβα Συνέδριον τῆς μεγάλης Διεθνούς Ἐνώσεως ὑπὲρ τῆς Εἰρήνης καὶ Ἐλευθερίας. Πλειστοὶ ἐξέχουσιν γυναῖκες ἀνήγγειλαν τὴ συμμετοχή τους. Αἱ ὁργανώτρια ἐδημοσίευσαν τὴν ἐξῆς ἐκκλησίαν πρὸς ὅλες τίς μητέρας καὶ πρὸς ὅλες τίς γυναῖκες:

«Ὁ πόλεμος κατεσπάρaxεν ἐσχάτως τὴν Ἰσπανίαν, καταστρέφει ἤδη τὴν Κίναν καὶ ἀπειλεῖ σήμερα κάθε χώρα, κάθε ἄνδρα, κάθε γυναῖκα.

Οἱ μυριάδες κατεστραμμένες οἰκογενειακές ἐστίες, οἱ ἑκατοντάδες χιλιάδες ὀρφανῶν, ποῦ θὰ πρέπει μόνον τους ν' ἀντιμετωπίσουν τὸ μέλλον, τὰ ἑκατομμύρια τῶν προσφύγων, ποῦ ἐξεριζώθησαν ἀπὸ τὴν πατρίδα τους, αὐτὴ ἡ ἐκμηδένισις τῶν πιὸ μεγάλων ἀξιών, ποῦ μᾶς ἐκληροδότησεν ὁ πολιτισμὸς τοῦ παρελθόντος, ἀντικρύζονται μὲ πόνον ἀπὸ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους μὲ καρδιά.

Εἴμεθα συγκεκινημένοι ὡς τὰ βάθη τῆς ψυχῆς μας γιὰ τὴ δυστυχία τόσων ἀνδρῶν, γυναικῶν καὶ παιδιῶν, θύματα τῶν φρικαλεοτήτων τοῦ πολέμου.

Δὲν εἶναι ὁμῶς μόνον ὁ πόνος, ποῦ μᾶς κινεῖ, εἶναι καὶ ἡ σταθερὰ θέλησις δράσεως.

Ἡμεῖς, ποῦ δίδομεν τὴ ζωὴν, ἡμεῖς, ποῦ εἴμεθα αἱ φύλακες τῆς ἐστίας, ἔχομε τὴ δύναμιν κ'

ἐπομένως τὸ καθήκον νὰ γίνωμεν τὸ ὄργανον τῆς στερεώσεως τῆς εἰρήνης καὶ τῆς ἐλευθερίας στὸν κόσμον.

Κάμνουμεν ἐκκλήσῃ, σὲ ὅλες τὶς γυναῖκες νὰ ὑπερασπίσουν τὴν παγκόσμιον εἰρήνην καὶ τὴν ἐλευθερίαν. Ὅφειλουν νὰ ὑπεραμυνθοῦν τῶν δυνάμεων τῆς ζωῆς, τῆς δημιουργίας, τῆς προόδου—ὄλων ὅσα ἡ ἀνθρωπότης κατέκτησε μὲ κόπον κατὰ τὸν ροὴν τῶν αἰώνων, ἐναντίον τῶν καταστρεπτικῶν δυνάμεων, κατὰ τῆς ἀποσυνθέσεως καὶ τῆς ἀπελπισίας.

Γνωρίζομεν ὅτι μὲ τὴν ἔνωση ὄλων τῶν εἰρηνιστικῶν δυνάμεων, ἡ Εἰρήνην καὶ ἡ Ἐλευθερίαν μποροῦν ν' ἀποκατασταθοῦν.

Μὲ τὸν σκοπὸν αὐτὸν καλοῦμεν ὅλες τὶς γυναῖκες τοῦ κόσμου νὰ λάθουν μέρος στὸ Διεθνὲς Συνέδριον Εἰρήνης καὶ Ἐλευθερίας, ποῦ θὰ συγκληθῇ τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1940 στὴν Κούβα.

Νοσταλγία

Θολό, βαρὺ τὸ σούρουπο, στὴ λίμνη κατεβαίνει χρυσὸ μὲ τὶς ἀχτίδες τοῦ ὁ ἥλιος θεμελιώνει γεφύρι βασιλεύοντας στὰ σύννεφα· διαβαίνει ταξιδευτὴς ὁ λογισμὸς ἀπάνω του. Νυχτώνει...

Ἀπόμερα στὴν ξενιτιά, στὸ πάρκο καθισμένη καὶ μὲ γιὰ σένα Ἀθήνα μου, ὀλόψυχα μὲ ζῶνει. Θυμάμαι... στὴν Ἀκρόπολιν, τὸ δεῖλιν, ξεχασμένη, πέφτει ἀπαλά, τὸ γαλανὸ τὸ θράδυ κι εἶμαι μόνη...

Ροδοβαμμένα γύρω μου τὰ μάρμαρα τὰ αἰώνια. Τοῦ Μετοχιστοῦ ἀκούγεται καμπάνα νὰ σημαίνει. Στὴ Φιλοπάππου, τὰ παιδιὰ, σὰ λάλια χελιδόνια παιζογελοῦν στὸν Ὑμηττό, ἡ σελήνη ἀργὰ προβαίνει.

Στὸ μέτωπό μ' ἀνάλαφρο τάγερνι παιχνιδίζει. Φωτάκι ἀπ' τὸ Λυκαθηττὸ τάστέρια χαριετίζει.

ΝΙΚΗ Α. ΠΕΡΔΙΚΑ

Λυπημένα Δειλινά

Στῆς γειτονιάς τῆς φτωχικῆς γυρίζει ὁ νοῦς μου τὰ στενά, τὰ λυπημένα δειλινά στοχάζομαι τῆς Κυριακῆς.

Μέσα στὴν κόκκινη ἀντηλιά, τὸ μαραμένο θηλυκό, δίχως ἐλπίδα καὶ μιλιὰ, ποτίζει τὸ βασιλικό.

Κανείς διαβάτης δὲν περνᾷ κανένα αὐτὴ δὲν καρτερεῖ ποῦ στὸ μπαλκόνι ὀρθὴ φορεῖ τὸ γιρτινὸ τῆς τὸ γκρενά.

Σὰ μοῖρα κάθεται μιὰ γρηά, Στὰ φῶς μιᾶς πόρτας σημαδιού, μακραίνει ὁ ἴσκιος τοῦ παιδιοῦ... Καμπάνα ἀκούγεται μακρὰ.

Στὸ σύννεφο στὸ θυσινὶ θὰ πέσῃ ὁ ἥλιος νὰ κρυφτῇ ψαλμὸς ἀκούγεται ἡ φωνὴ τοῦ τελευταίου πρματευτῆ.

Ὅλα σταμάτησαν ἐκεῖ. Ἀργεῖ πολὺ νάρθῃ ἡ θραυδία. Πῶς ἔχω τὴν ψυχὴ θαιρειά, τὸ δειλινὸ τὴν Κυριακῇ.

ΖΑΧ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

Μαντινάδες

Κρυφὰ μ' ἀρέσει σὰ πονῶ κρυφὰ νὰ ὑποφέρω κρυφῆς ἀγάπης τὸν καὶ μὲ νὰ δίνω καὶ νὰ πέρνω.

Ἐλάθωσές μου τὴν καρδιά καὶ γίνηκε κομμάτια καὶ τώρα δάκρυα πικρὰ τρέχουν τὰ δυὸ μου μάτια.

Τὸ Διήγημά μας

Ἄδικα Πράματα

Μπήκε στὸ θάλαμο ἡ Ἀγγελικὴ μὲ τὰ σύνεργά της στὸ χέρι: Βοῦρτσες καὶ σφουγγαρόπανα γιὰ τὴν πρωϊνὴ καθαριότητα.

—Ὄψ !

Στύλωσε διὰ πλάτα τὴν πόρτα. Τόσους μὴνες ἐδῶ μέσα καὶ δὲ θέλει νὰ συνηθισεῖ ἀκόμη. Αὐτὴ ἡ ἀναγκουλιστικὴ μυρωδιὰ τῆς πιάνει τὴν ἀνάσα. Δὲν τὴν κατανικοῦνε τ' ἀπολυμαντικά. Τίποτε. Κι ἡ φτηνὴ κολώνια, ποῦ περιχιοῦνται οἱ γυναῖκες, τὴν κάνει ἀκόμη πιὸ ὑποπη.

Γύρω-γύρω στοὺς τοίχους μιὰ σειρὰ κρεβάτια καὶ στὴ μέση ἄλλη μιὰ διπλῇ, μὲ τὰ κρεβάτια ράχη μὲ ράχη.

Ἡ καθαρίστρα ἔρριξε μιὰ φιλικὴ ματιά σ' ὅλες αὐτὲς τὶς ξαπλωμένες γυναῖκες καὶ μοίρασε τὴν καλημέρα της. Στάθηκε μπρὸς σὲ μιὰ μαυριδερὴ χοντρογυναίκα μὲ μαλλιά σκόρπια στὸ μαξιλάρι, σὰ σκοτωμένα φίδια.

—Πῶς τὰ πᾶν τὰ κέφια; Καλά; Τίποτα ἀκόμα; Δὲ μοῦ λές, καινούργια εἶν' ἡ διπλανή σου; Πότε ἔφτασε;

—Χτὲς κατὰ τὰ μεσάνυχτα. Ἦτανε κιόλας σὲ κακὸ χάλι.

—Μικρούλα ποῦναι! εἶπε ἡ Ἀγγελικὴ καὶ ἐξέτασε τὴν νεοφερμένη μὲ περιέργεια.

Ἡ καθαρίστρα τὶς γνῶριζε ὅλες μὲ τὸνομάτους ἐδῶ μέσα· ἤξερε πάνω-κάτω τὴν ἱστορίαν τους: ἂν ἦταν πρωτάρες, ἂν εἶχαν κι ἄλλα παιδιά, πότε περίμεναν. Σὲ ὅλες εἶχε νὰ χαρίσει ἓνα γλυκόλογον, ἢ μιὰ μικρὴ ὑπηρεσία. Ἐκεῖνη ἡ χοντροκοπιὰ ἦταν Μενιδιάτισσα, φερμένη ἀπὸ τὴν περασμένη ἐβδομάδα, γιατί «ἔχασε, λέει, τὶς μέρες της». Εἶχε φθάσει στὴ σούστα της μὲ ὀλόκληρη συνοδεία: ὁ κουμπάρος, ὁ σύζυγος, οἱ κουνιάδες, ταγάρια, καλάθια, ἴσαμε τὸ γάλα ποῦ θάπινε, γιατί δὲν τῆς ἄρεσε τὸ γάλα τῆς Ἀθήνας. Εἶχε κιόλας παιδοκομήσει τρεῖς φορές, ὅμως προτίμησε τώρα τὸ Μαιευτήριο, «γιατί ἐδῶ τὰ παιδιὰ γεννιῶνται πιὸ εὐκόλα», ἔτσι τῆς εἶχε πεῖ ὁ κουμπάρος. Καὶ θέβαια! ἐπιβεβαίωνε ἡ Ἀγγελικὴ.

Ὅλο καὶ σφουγγαρίζοντας, κοντοστάθηκε

μπρὸς στὴ νεοφερμένη. Ἐκεῖνη τὴν ὥρα ἔκανε νὰ σηκωθεῖ κι ἔψαχνε γιὰ τὶς παντοφλές της.

—Στάσου, μὴ σκύβεις, σοῦ τὶς δίνω ἐγώ!

Ἀμὲ αὐτὴ εἶναι νήπιον ἢ ἴδια! Τί παιδί θὰ κάνει!

Ἦταν πραγματικὰ ἓνα μικροκαμωμένο πλάσμα διάφανο καὶ χλωμό, ποῦ ἔλεγε νὰ τὸ φουθήσεις θὰ πέσει. Δυὸ τραγικὰ πελώρια μάτια ἔφεγγαν μέσα στὸ παθιασμένο πρόσωπο. Δυὸ μάτια τρομαγμένου παιδιοῦ. Ἄν ἔλειπαν ἐκεῖνοι οἱ μελανοὶ χαλκάδες κάτω ἀπὸ τὰ μάτια, ἔτσι ὅπως ἦταν ξαπλωμένη μὲ τὶς χρυσὲς μπούκλες πάνω στὸ μαξιλάρι, μποροῦσε νὰ τῆς περῇ.

—Τί γυρεύεις ἐσὺ ἐδῶ μέσα, κορίτσι μου;

Ὅμως οἱ μουντοὶ ἐκεῖνοι χαλκάδες, ποῦ τῆς ἔτρωγαν τὸ μισὸ τὸ πρόσωπο, τὴ συντόνιζαν μὲ τὸν ἀέρα τοῦ θαλάμου. —Φοβοῦμαι! ἔλεγε τὰ μάτια καὶ τὸ μικρὸ σὰ δαχτυλίδι στὸμα τρεμουλιαζε.

Ἡ καθαρίστρα τὴν ἔπιασε ἀπὸ τὸ μπράτσο καὶ τὴν ἔβαλε νὰ καθῇ στὴν ἄκρην τοῦ κρεβατιοῦ. —Καλῶς ὤρισες! τῆς εἶπε Κοιμήθηκες καλά; —Ναί!

Μιὰ ποῦ γένηκε ἡ ἀρχή, ἡ τακτικὴ ἀναγνώριση ἐξακελούθησε. Αὐτὸ δὲ ἦταν καὶ τὸ μοναδικὸ παράπονον, ποῦ εἶχε ἡ προϊσταμένη: «Χρυσὴ γυναῖκα ἡ Ἀγγελικὴ, δουλεύει γιὰ δέκα. Ἄν ἦταν νὰ τῆς ἔλειπε ἡ κουθέντα!

—Δὲ μοῦ λές πόσο χρονῶ εἶσαι;

—Δεκαεπτὰ!

—Ἀλήθεια! Δείχνεις πιὸ μικρούλα. Τί ὥρα ἦρθες χτὲς τὴ νύχτα καὶ δὲ σὲ εἶδα;

—ὦ! εἶπε μὲ σιγανὴ κουρασμένη φωνή. Μὴ ρωτᾷς. Ἀφανίστηκε... Εἶπα πῶς θὰ ξεψυχούσα στὸ δρόμο. Μὲ βρῆκαν στὸ πεζοῦλι καὶ μὲ μαζέψανε.

—Καὶ δὲν εἶχες κανένα δικό σου κοντά;

—Εἶμαι ὀρφανή!

—Καλά, κι' ὁ ἀνδρας σου;

Γύρισε πλάι τὸ πρόσωπο, ποῦ κατακοκκίνησε καὶ εἶπε μὲ μισὸ στόμα:

—Ο άντρας μου... ο άντρας μου λείπει. Είναι... φαντάρος.

—Κοίταξε δά, ξέχασα να σε ρωτήσω και τ'ονομά σου.

—Ρηνούλα.

—Ρηνούλα! Τινάχτηκε η Άγγελική και της κόπηκε η ανάπνοή. Ρηνούλα λέγανε και μένα το κοριτσάκι μου. Είχε, θαρρείς, τὰ μάτια σου....

Η Άγγελική έβγαλε τὸ μαντήλι της και σκούπισε τὰ δικά της.

✱

Στὴν ἀρρώστεια και στὴν κηδεία της μικρῆς εἶχανε φαγωθεῖ ὅλες οἱ οἰκονομίες της Άγγελικῆς. Ὡς και ἡ χαμοκέλλα πουλήθηκε γιὰ τὴν μαρμαρένια πλάκα και τὸν ἄσπρο σταυρό. Σὰν ἔμεινε πιά μονάχα με τὰ ρούχα ποὺ φοροῦσε, ἡ Άγγελικὴ ἔψαξε και θῆκε αὐτὴ τὴ θέση στὸ Μαιευτήριο. Ήταν πολὺ εὐχαριστημένη, ὅχι τόσο γιατί εἶχε πιά ἀσφαλισμένο τὸ ψωμί της, ὅσο γιατί ζοῦσε ἀνάμεσα στὴ μεγάλη της ἀγάπη: τὰ μωρά! Νὰ τὰ παίρνει στὴν ἀγκαλιά της, νὰ τὰ χαϊδεύει, ν' ἀκουμπάει τὸ δροσερὸ τὸ μαγουλάκι τους στὸ δικό της! Μιά ποὺ τὸ ροιζικό της δὲν τῷθελε νάχει δικό της παιδί, ἄς χαιρότανε τουλάχιστο τὰ παιδιὰ τοῦ κόσμου!

Τὸ ἀμάρτημά της ἦταν μεγάλο και δίκαιη ἡ σκληρὴ τιμωρία: δὲν ἀξιώθηκε νὰ δώσει ζωὴ σὲ δικό της σπλάχνο. Ἐφταιγε ἡ περηφάνεια. της και τίποτε ἄλλο. Ἡ περηφάνεια ἔκανε τὴν καρδιά της πέτρα. Κι ἄφησε τὸ παλληκάρι της νὰ φύγει παραπονεμένο... Σὰν τὴ θάζει ὁ νοῦς της ἐκείνη τὴ νύχτα τοῦ χωρισμοῦ...

—Ἀσε τὰ πείσματα, Άγγελικὴ, της ἔλεγε. Πόλεμος εἶν' αὐτός! Δὲν εἶναι παίξε-γέλασε. Καταλαβαίνεις;...

—Ὅχι, χρυσέ μου, ὅχι... κάνε ὑπομονή, και σὰ γυρίσεις, με τὸ καλὸ και θάλουμε στεφάνι...

—Δὲν ξέρεις ποιὰν ὥρα σοῦρχεται τὸ θόλι; Άγγελικὴ!

—Χριστὸς και Παναγιά, ἀγόρι μου, κουφὸς ὁ τόπος ποὺ σ' ἀκούει... Τί λόγια λές τώρα;

—Δὲ μ' ἀγαπᾶς, Άγγελικὴ.

Σωστά. Δίκηο εἶχε! Δὲν ἤξερε ν' ἀγαπᾶ. Ἀγάπη θὰ τὴν πῶ αὐτὴ ποὺ σὲ τέτοιες ὥρες λογαριάζει τὸν ἑαυτὸ της και τοῦ κόσμου τὰ λόγια!

Κι' ἔφυγε πικραμένο τὸ παλληκάρι της και τὸ δέχτηκε τὸ θόλι κατάστηθα, ἴσα στὴν καρδιά, τὴν καρδούλα του, ποὺ ἦταν γεμάτη ἔρωτα.

—Ἐχε γειά, Άγγελικὴ ἔχε γειά!

Στὸ βάθος της κασέλας της, τυλιγμένα σὲ

ἐλληνικὲς σημαῖες ἕνα-γύρω, θρίσκονται ἡ φωτογραφία ἑνὸς φαντάρου και τὸ γράμμα, ποὺ ἔλαβε ἡ Άγγελικὴ. «Ἐπεσεν ὡς ἡρως, βληθεὶς διὰ σφαίρας πολυβόλου εἰς τὸ στήθος. Ἡ πατρίς εὐγνωμονοῦσα...». Ἀς μὴν ξέρει οὔτε τὴν ἄλφα. Ὅμως τὸ γράμμα τῷμαθε ἀπέξω κι' ἀνακατωτά! «διὰ σφαίρας πολυβόλου εἰς τὸ στήθος».

Ἀν ἦταν ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου νὰ θγαίνει ἀπὸ τὰ μάτια, σίγουρα θὰ εἶχε χυθεῖ ἡ ψυχὴ της μαζί με τὰ τόσα δάκρυα. Ὅμως ἄδικα! Δὲ φελοῦν τὰ δάκρυα. Πάει τὸ παλληκάρι και δὲν ἔρχεται πίσω!

Χρόνια πολλὰ τίς μακρυὲς χειμωνιάτικες νύχτες ἡ Άγγελικὴ βλέπει τὸ ἴδιο πάντα ὄνειρο: Σκυμμένη στὴν κούνια νανουρίζει τὸ γιό της.

«Ἐλα ὕπνε και πάρε το και πάντο στοὺς μπαχ-
τσέδες
και γέμισε τοὺς κόρφους του λουλούδια μενε-
ξέδες.

Κοιμάται στ' ἄσπρα μοσχομυρισμένα ποὺ σεντόνια ὁ γιός της και κείνη σκύβει και τοῦ δίνει τὸ στήθος της νὰ πιεῖ τὸ παιδί, νὰ χορτάσει, νὰ ξετιναχτεῖ γρήγορα! Πετιέται μουσκεμένη στὸν ἰδρώτα κι' ὅταν τὴν ξαναπάρει ὁ ὕπνος τοῦ ἐτοιμάζει τὴν τσάντα γιὰ τὸ σχολεῖο. «Τὸ νοῦ σου μὴν πέσεις και χτυπήσεις!»

Ἀλλοτε πάλι τοῦ φορεῖ τὴ λαμπριάτικη φορεσιά με τὰ μακρυὰ παντελόνια. Με τὴ λαμπάδα στὸ χέρι πᾶνε και οἱ δυὸ στὴν ἐκκλησιά ν' ἀκούσουν τὸ Χριστὸς Ἀνέστη. Ἰῶς φεγγοβολάει τὸ πρόσωπό του ἀνάμεσα στ' ἀναμμένα κεριά. «Κοίτα τὸ γιόκα της Άγγελικῆς», σπρώχνει ἡ μιὰ τὴν ἄλλη, «κοίτα τον πῶς ξεχωρίζει σὰν τὸν αὐγερινὸ μέσ' στ' ἄστρα». Και τί πολλές προξενιές! Ποιὰ νύφη νὰ διαλέξει, ποὺ εἶναι ὅλες τους καλὲς και ἄξιες, γλυκὲς και προκομμένες;

«Τί λές, μάνα, σοῦ ἀρέσει αὐτὴ ἡ καμαροφρύδα; Γιὰ τούτη ἡ ψιλομίσειδη, ποὺ ἡ φωνὴ της εἶναι σὰν τὴ λαλίτσα τοῦ ἀηδονιοῦ;»

—Μὲ γειά σου, με χαρά σου, ἀγόρι μου, ὅποιαν ἀγαπᾶς! Κι ὕστερα ντύνουνε τὴ νύφη με τὰ πέπλα της και θάζει κι ὁ γιόκας τὰ γαμπριάτικὰ του και λάμπουνε κι οἱ δυὸ ἥλιος και φεγγάρι. Και σηκώνεται ἡ μάνα σὲς μύτες τῶν ποδιῶν νὰ φιλήσει τὰ στέφανα κι ὕστερα... ὕστερα σὰν παίρνει τὸ ἐγγόνι στὴν ἀγκαλιά της... «Ε! Ὡς ἔδω! Παραπέρα δὲν μπόρεσε νὰ προχωρήσει ἡ καρδιά της Άγγελικῆς! Δὲ θὰ στάει σὲ τόσο χαρά!

—Γιατί δὲν παντρεύεσαι; Τί περιμένεις; Τὰ χρόνια περνοῦν, ρωτοῦν οἱ φιληνάδες.

Ἐκείνη κουνᾷ τὸ κεφάλι της και δὲ θγαίνει μιλιὰ. Τί ξέρετε εἰσεῖς;

Κάποτε γιὰ νὰ σθύσει ἡ λαχτάρα και νὰ παψοῖ τὸν νειρο, ποὺ τὴν τυραννοῦσε, ἡ Άγγελικὴ πῆγε στὸ Βρεφοκομεῖο νὰ διαλέξει ἕνα παιδί. Τὴς φάνηκε, ἔτσι ποὺ τὸ κοιτάζε, πῶς ἕνα κοριτσάκι της γέλασε με τὰ ματάκια του, ποῦταν σὰ δυὸ γαλάζιες χάντρες και της ἄπλωσε τὰ χέρια. Ἡ Άγγελικὴ πῆγε νὰ τὰ χάσει ἀπὸ τὴ χαρὰ της. Ἀκοῦς ἐκεῖ νὰ της γελάσει σὰ νᾶταν μάνα του! Τάρπαξε κι ἔφυγε. Τοῦδωσε τὴς μητέρας της τὴς λουχωρεμένης τῶνομα: «Ρηνούλα». Ήταν πολὺ ὁμορφο, ἡσυχὸ και κάπως φιλάσθενο. Τὸ λάτρεψε, τὸ χαϊδεψε, τὸ κανάκεψε, τὸντυσε σὰν κούκλα. Ξόδεψε μαζί του ὅ,τι εἶχε και δὲν εἶχε. Και ἐπάνω στὰ δώδεκά του χρόνια τόχασε σὲ δυὸ μέρες μέσα ἀπὸ μνηνγγίτη.

.... Κι' ὕστερα καταστάλαξε στὸ Μαιευτήριο. Εἶναι εὐχαριστημένη. Σκοτώνεται στὴ δουλειὰ ἀπὸ τὴν αὐγὴ ἴσαμε τὴ νύχτα. Ὅμως δὲν τὴ νοιάζει. Ἐξὸν ἀπὸ τὴν καθαρὴτητα, ἔχει κι ἄλλα ξεχωριστὰ δικά της καθήκοντα. Ὅλες ἐκεῖ μέσα τίς νοιώθει λίγο πελὺ, κόρες της. Αὐτὴ ἐκεῖ κλαίει ἀπὸ τὸ φόβο της. Ποιὸς νὰ της δώσει κουράγιο, σὰν ἡ μάνα της λείπει μακριά; Ὁ ἰδρώτας της ἀγωνίας θρέχει τὰ μέτωπα κι οἱ νοσοκόμες ἔχουνε τόσο δουλειά!

Κι ὅταν ἡ καινούργια ζωὴ τυφλὴ κι ἀνήλεη σπρώχνοντας ἀνοίγει τὸ δρόμο της τὸ ματωμένο νὰ θγεῖ στὸ φῶς και τὸ σκούξιμο της σχισμένης σάρκας ὑψώνεται ἴσαμε τὸν οὐρανὸ, ἡ Άγγελικὴ παραστέκει σὰ μάνα και θαστάει τὰ χέρια ποὺ στὴν ἀπόγνωση ἀνεβαίνουνε και μαδοῦνε τὰ μάγουλα. Γιατί τόσος πόνος! Παναῖτσα μου, θάλε τὸ χέρι σου! Κάνε νὰ τελειώνει γρήγορα τὸ μαρτύριο. Τάχατες σὲ τί νὰ χρειάζεται; Ὅμως, τί παράξενο! Εἶναι και μερικές, ποὺ ἐπάνω στὸν πόνο τους σὲ βλέπουνε με μάτι θολὸ, γεμάτο κακία, σὰ νὰ τίς φταῖς ἐσύ. Ποὺ ἔχουνε τὸν κακὸ τὸ λόγο ἔτοιμο στὸ στόμα νὰ τὸν χύσουνε, νὰ ξεσπάσει ἡ μάνητά τους.

Ἐ! κάτι τέτοιες τίς γνωρίζει ἡ Άγγελικὴ και φοβάται νὰ τίς ζυγώσει. Θυμάται τὰ λόγια της μάνας της. «Τὸ βασιλικὸ νερὸ καταλεῖ τὸ μάλαμα και ὁ πόνος καταλεῖ τὴν καρδιά τοῦ ἀνθρώπου». Ἐτσι, ποὺ τὴν ἀναταράζει, σὰν εἶναι ἄθωα και καλὴ τὴ βλέπεις και γίνεται διά-

φανη σὰν τὴ δροσοῦλα της αὐγῆς' ἀλλιῶς νὰ σου κι ὁ θοῦρκος ἀνεβαίνει στὴ φόρα.

.... Τώρα τελευταῖα με τὴ γρίπη τὸ Μαιευτήριο ἔγινε ἄνω-κάτω. Τὸ μισὸ προσωπικὸ κρεβατώθηκε και φέρανε ξένο ἀπέξω. Ὁ ἀρχίατρος ἔχει δυὸ ἐβδομάδες νὰ φανεῖ· ὅσες ἀδελφές εἶναι στὸ πόδι ἔλυωσαν ἀπὸ τὴν κούραση.

Ἡ Άγγελικὴ—ἀπὸ φυσικοῦ της λιγούπη—κάμποσες νύχτες τώρα ἀγρυπνεῖ στὸ θάλαμο τῶν νεογεννητῶν στὴ θέση της ἀδελφῆς Εὐτυχίας. Τὰ μωρὰ κοιμοῦνται ἡσυχᾶ-ἡσυχᾶ σὲς κούνιες τους, σὰ νὰ νοιώθουν τὴ στοργικὴ της παρουσία.

Σὰν τὴν ἔπιασαν οἱ πόνοι τὴ Ρηνούλα, τὴν ὀρφανή, ἡ Άγγελικὴ κατάφερε νὰ θρίσκει πλάι της. Πῆς πῶς ζοῦσε ἡ δικὴ της ἡ Ρηνούλα! Μαρτύρησε ἡ μικρὴ ἕνα μερόνυχτο ὀλόκληρο. Σπάραξε τὸ ἀδύνατο κορμί και τὰ μάτια ἔλεγε πῶς θὰ πεταχτοῦνε ἀπὸ τίς θαθουλὲς κόγχες τους. Ἐδενε τὰ λιγνά της μπράτσα στὸ λαϊμὸ της Άγγελικῆς και σκληρίζε: «Σώσε με, σώσε με! Δὲ θαστῶ πιά...» — Κουράγιο! χρυσὴ μου, ἔφθασε ἡ ὥρα ἡ καλὴ! με τρεμάμενη φωνὴ της ἀπαντοῦσε σὰ μάνα και της σφούγγιζε τὸ μέτωπο.

Κάπου κατὰ τὰ μεσάνυχτα της δεύτερης μέρας γεννήθηκε πιά ἕνα πλασματάκι τόσο δά, ἀγόρι χλωμὸ και πλαδαρό, σὰν κουρέλι. Τόπιασε ἡ Άγγελικὴ στὰ χέρι της και θούρκωσε: «Δὲν ἔχει ζωὴ!» εἶπε. Τὴς φάνηκε πῶς γιὰ δευτέρη φορὰ ἔχανε τὴ Ρηνούλα της.

Τὴν ἴδια νύχτα, σὲ μιὰ ὥρα μέσα, παιδοκόμησε κι ἡ Μενιδιάτισσα, χωρὶς πολλὴ φασαρία, ἕνα παιδάρο στρογγυλὸ και καλοκαμωμένο, ποὺ ἔμπηξε τίς φωνὲς μὲλις μπῆκε στὸν κόσμος. Πέντε κορίτσια και τρία ἀγόρια γεννήθηκαν ἐκείνη τὴ νύχτα στὸ Μαιευτήριο.

.... «Δὲν ἔχει ζωὴ!» ἔλεγε με τὸ νοῦ της ἡ Άγγελικὴ. Γιατί—συχώρα με, Θεέ μου! γιατί τέτοια ἄδικα πράματα; Τί της τὸ χάρισε, τί της τὸ παίρνει πίσω τὸ παιδάκι της; Στὸ θρόντο πάει τόσο μαρτύριο; Μάνα δὲν ἔχει, κανὲν δὲν ἔχει, ἄς της ἀφηνεσ τουλάχιστο τὸ παιδάκι της νὰ τἀναστήσει μιὰ μέρα νὰ γελάσει τάχειλι της. Κοίτα τὴν ἄλλη με τὰ τρία τὰ παιδιὰ, με τὸν κουμπάρο της, με ὅλα τὰ καλά της. Τὸ βλέπεις τὸ παιδί της και χαίρεσαι. Στὸ ἀπλοῖκό μυαλὸ της Άγγελικῆς γεννήθηκε μιὰ ἰδέα: Ήταν στὸ χέρι της νὰ σιάξει τὸ ἄδικο. Ποιὸς θὰ τὸ πάρει εἰδηση αὐτὴ τὴ νύχτα με τὸ ἄρρωστο προσωπικὸ μέσα στὴ φασαρία και τὴ

σύγχυση; Τόσον καιρό δούλευε ἐδῶ καὶ εἶχε μάθει πιά ὅλα τὰ διαμέσα καὶ τὶς διατυπώσεις.

✱

Ἡ ἀδελφή μὲ τ' ἄσπρα μαλλιά καὶ τὸ ἀγαθὸ πρόσωπο τῆς ἔδωσε τὸ μωρὸ στὴν ἀγκαλιά. Ἀπλώσε τὰ χέρια τῆς φοβισμένη καὶ ἀδέξια. Ἐνα πορφυρὸ κῦμα ἀνέβηκε κι ἔβαψε τὰ θαλουωμένα τῆς μάγουλα. Πρώτη φορά τόπιανε στὰ χέρια τῆς, φοβισμένη καὶ ἀδέξια. Ἐσκυψε πάνω στὸ στρογγυλὸ πρόσωπο. Μεγάλωσαν κι ἄλλο τὰ μάτια τῆς νὰ τὸ κοιτάζει.

Ἡ Ἀγγελικὴ ἔτυχε πάλι νὰ βρίσκεται κοντά. Λαμποκοποῦσε.

—Φτοῦ νὰ μὴ θασκαθεῖ! Κοίτα λεβεντιά! Κοίτα ὁμορφιές! Πεῖνα πού τὴν ἔχει ὁ γιόκακ σου!

Τὰ γαλαγνὰ μάτια κολύμπησαν στὰ δάκρυα, ὅμως οὔτε μιὰ σταλαματιά γάλα δὲν κατέθηκε νὰ θρέξει τὸ χεῖλάκι τοῦ μωροῦ.

—Ἐλα, μὴ χολοσκάνεις, εἶπει ἡ ἡλικιωμένη ἀδελφή. Δὲν εἶσαι οὔτε ἡ πρώτη, οὔτε ἡ τελευταία. Πάει ἄλλαξε ὁ κόσμος! Τί τὰ θές! γύρισε καὶ εἶπε στὴν καθαρίστρα: Τὴν σήμερον ἡμέραν ἄρχισε, θαρρεῖς καὶ τὸ γάλα νὰ στερεεύει στὼν μανάδων τὰ στήθια.

Ὅμως ἐσύ, κοπέλλα μου, μὴν ἀνησυχεῖς. Θὰ τὸ δώσουμε σὲ παραμάννα. Ὅμως κοίτα ἀναποδιά! Ἡ πλατὴν ἔχει γάλα νὰ θρέψει τρίδυμα καὶ δὲν ἔχει παιδί.

—Πῶς; ἔκανε τάχα μὲ ἀπορία ἡ Ἀγγελικὴ.

—Φυσικὰ δὲν ἦταν γιὰ ζωὴ. Ὅπου καὶ νᾶναι ξεψυχᾷ.

Ἐνοιωσε τὰ γόνατά τῆς νὰ λύνονται. Πέριμενε νὰ φύγει ἡ ἀδελφή κι ὕστερα ἔσκυψε στὸ κρεβάτι τῆς Ρηνούλας. Εἶχε σκεπασμένο τὸ κεφάλι μὲ τὸ σιντόνι κι οἱ ὦμοι τινάζοντουσαν ἀπὸ τὰ ἀναφυλλητά.

—Μὴν κάνεις ἔτσι, τῆς εἶπε. Δὲ θὰ πεινάσει τὸ παιδάκι σου.... Τόσα καὶ τόσα εἶναι στὴν παραμάννα. Γιατί νὰ κλαῖς;

Ἐνα πρησμένο πρόσωπο, μὲ φλογισμένα μάτια τὴν κοίταξε, χωρὶς νὰ καταλαβαίνει.

Ἡ Ἀγγελικὴ τῆς χαϊδεύε τὰ μαλλιά.

—Ἐλα, σῶπα πιά. Ἡσυχάσε!

Τὰ δάκρυα ἔγιναν ποτάμι ἀσταμάτητο. Μιὰ στραγγουλισμένη φωνὴ ἔβγαζε λόγια κομμένα κι ἀναφυλλητά.

—Τί θὰ κάνω; Ποιὰ πόρτα νὰ χτυπήσω μὲ τὸ μωρὸ στὴν ἀγκαλιά; Πῶς θὰ τὸ διατηρήσω; Μιὰν ἐλπίδα εἶχα μέσα στὴ συφορά μου: Τόση τυράγνια πού τράβηξα, εἶπα πῶς δὲ θὰ γεννηθῇ ζωντανό. Τί τὴ θέλει τὴ ζωὴ τὸ ἔρμιο;..

Μὴ δὲν ἄκουσε καλὰ ἡ Ἀγγελικὴ; Ἄνοιξε τὸ στόμα τῆς νὰ μιλήσει, μὰ ἡ γλῶσσα τῆς μούδιασε. Μιά βοή τῆς γεμίζει τ' αὐτιά, ὅπως βοῖζει τὸ πέλαγος τὶς μαῦρες νύχτες τοῦ χειμῶνα.

—Τί λές, Ρηνούλα; Τί λές; ἔβγαλε μὲ κόπο. Ἡ στραγγουλισμένη φωνὴ ἔσερνε τὸ μυρολόι τῆς.

—Τί τὴν θέλει τὴ ζωὴ; Γιατί, Θεέ μου, κάνεις τέτοια ἀνάποδα πράγματα; Πῆρες τῆς γυναίκας τὸ παιδί, πού τάχει ὅλα τῆς τὰ καλά. Κι ἄφησες αὐτὸ τὸ ἔρμιο καὶ σκότεινο, πού δὲν ἔχει στὸν ἥλιο μοῖρα. Γιατί δὲν τόπαιρνες αὐτό;

Τὸ χέρι τῆς Ἀγγελικῆς ἀνέβηκε κι ἔκανε τὸ σταυρὸ τῆς. Τὰ χεῖλη κουνήθηκαν.

—Ὑπαγε ὀπίσω μου, Σατανᾶ!

Μὲ τὰ μάτια καρφωμένα στὴν κοπέλλα, πού θρηνηλογοῦσε, ἡ Ἀγγελικὴ πισοπατώντας τράβηξε πρὸς τὴν πόρτα.

ΥΠΑΤΙΑ ΒΕΛΗ

Τὸ πουλί

Στὴ Λένα

Χαρά του εἶναι τ' ἀγέρι,
τ' ἀπόσκιο δροσερό,
τὸ πλάι πού ρέει στὴ φτέρη
γλυκόλαλο νερό,

✱

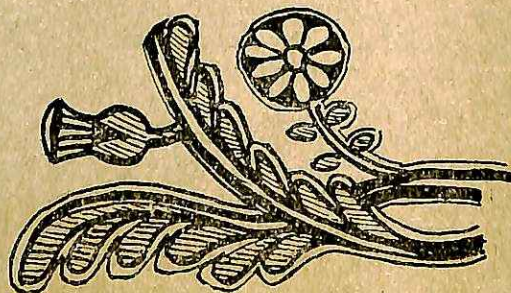
τ' ἀγαπητό του ταῖρι,
πιστὸ καὶ τρυφερό,
—κι ὅσο εἶναι καλοκαίρι,
χαρά του: τὸ φτερό!

✱

Χαρά του εἶναι τὰ μάκρη
τ' οὐρανοῦ, ἡ ἡλιοβολιά!
Χαρά του ἡ σὲ μιὰν ἄκρη
κλώνου μικρὴ φωλιά...

Πόρος Ἰουνίος 1939

ΧΡ. ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ

Ἡ Σαπφὼ Ποιήτρια καὶ γυναίκα συκοφαντημένη

Στὴ Γαλλία δημοσιεύτηκεν ἐσχάτως συλλογὴ ἀπὸ τὰ διασωθέντα ἐκ τοῦ ποιητικοῦ ἔργου τῆς Σαπφοῦς τὴν μετάφρασι τοῦ κειμένου ἔκαμε ὁ κ. Θ. Ρεῖνᾶκ, μὲ συνεργάτη τὸ λόγιον Puech.

Πρόκειται θέβαια περὶ συγγράμματος διδακτικοῦ, ἐπιστημονικοῦ τὸ βιβλίον ὅμως αὐτὸ εἶναι εὐληπτό καὶ προσιτὸ στοὺς πολλούς.

Ἡ Σαπφὼ, ἡ μεγαλοφυὴς ποιήτρια, ἀνήκει κ' αὐτὴ στὴν ἱστορίαν τοῦ φεμινισμοῦ οἱ συκοφαντίες πού τῆς προσάπτουν ὡς πρὸς τὸν ἰδιωτικὸν τοῦ βίου καὶ οἱ σάτυρες τῶν Ἀθηναίων, τὴν ἔκαμαν θύμα κακοβουλίας.

Πρέπει κ' ἐδῶ νὰ ἐπαναλάβωμεν, ὅτι ὁ φεμινισμὸς ἐπιδιώκει τὴν ἰσότητά μεταξὺ τῶν δύο φύλων καὶ τὴν ἐπιστροφήν σὲ μιὰν ὁμαλὴ κατάρτασι, σὲ μιὰ φυσικὴ, μεταξὺ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν ἰσορροπία, πού κατὰ τὸν ροὺν τῶν αἰώνων τὴν διατάραξαν οἱ αὐταρχικοὶ στρατιωτικοὶ πολιτισμοὶ τῆς Ρώμης, τοῦ Μωάμεθ καὶ τοῦ Ναπολέοντος.

Καὶ σήμερα ἀκόμα θρискόμαστε ἐν μέρει ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν τοῦ ἑλληνο-λατινικοῦ πολιτισμοῦ, ὅπου ἡ γυναίκα ζοῦσε στὸ γυναικόνι. Ὁ Ἀριστοτέλης ὅμως, ἂν καὶ συντηρητικῶν ἰδεῶν, ἀναφέρει στὴν «Πολιτείαν» τοῦ τῆ σπουδαία θέσι, πού κατεῖχεν ἡ γυναίκα στὴν Κρήτη, στὴ Λακεδαίμονα καὶ ἄλλοι.

Ἡ Λέσθος Λέσθος ὑπῆρξεν ὡς τόσο κατὰ τὸν 8ον καὶ 7ον αἰῶνα π. Χρ. ἀπὸ τὶς χῶρες ὅπου οἱ γυναῖκες διατηροῦσαν ἀκέρατα τὰ παλαιὰ τους προνόμια, καὶ ὅπου ἐζοῦσαν σὲ πλήρη ἰσότητα μὲ τοὺς ἀνδρες. Μετὰ τὴ Ρωμαϊκὴ κατάρτασι ἄλλαξαν κ' ἐκεῖ τὰ πράγματα, καὶ ὁ βίος μιᾶς διανοουμένης, ὅπως ἡ Σαπφὼ, ἔδωκεν ἀφορμὴν σὲ πολλὰς κακόβουλες διαδόσεις. Ἡ Λέσθος ἦταν ἀπὸ τὰ σπουδαιότερα κέντρα ἰουδαϊκῆς καὶ ποιητικῆς κινήσεως, ὅπως ἀναφέρει ὁ κ. Puech στὸν πρόλογον τοῦ βιβλίου.

Ἡ ἀληθινὴ ποίησις, πού ζῇ αἰώνια, εἶναι ἡ ποίησις τῆς καρδιάς. Μόνον μιὰ γυναίκα τὴν ἐνοιωσε βαθύτατα, ἡ Λεσθία Σαπφὼ. Ἀρχαῖοι συγγραφεῖς ἀναφέρουν μερικὰ ποιήματά τῆς, καὶ ὅσα διασώθησαν ἀπὸ τὸν καταστρεπτικὸν ζῆλον τῶν πρώτων χριστιανικῶν αἰώνων, καὶ κατόπιν τῶν μωαμεθανῶν, εἶναι ἄρκετὰ γιὰ νὰ ἐκτιμήσωμεν τὴν ἀξίαν τοῦ ποιητικοῦ τῆς ἔργου.

Ἐκτὸς ὅμως ἀπὸ τὴν ποιητικὴν τῆς μεγαλοφυῖαν, καλὸν εἶναι νὰ μάθωμε ποῖος ἦταν ὁ ἰδιωτικὸς βίος τῆς Σαπφοῦς, χωρὶς νὰ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τοὺς μύθους καὶ τὶς συκοφαντίες πού ἐλέχθησαν εἰς βάρος τῆς.

Ἡ Σαπφὼ ἦταν κόρη τοῦ Σκαμανδρωνύμου κ' ἐγεννήθηκε τὸ 628 π. Χρ. στὴν Ἐρεσό. Ἀνήκεν εἰς ἀριστοκρατικὴν οἰκογένειαν τῆς νήσου. Ὁ Στράβων, ὁμιλῶντας γιὰ τοὺς μεγάλους ἀνδρας τῆς Μυτιλήνης, ἀναφέρει τὸν Πιπτακὸ καὶ τὸν Ἀλκαῖον, προσθέτει δὲ «κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴ ἐζοῦσε ἡ Σαπφὼ, μιὰ ἐξαιρετικὴ γυναίκα, γιατί, ὅσο κ' ἂν ἐνέλθῃ κανεῖς, δὲν θὰ μπορέσῃ νὰ συγκριθῇ μαζύ τῆς, οὔτε κατ' ἐλάχιστον».

Ἡ πιὸ δοξασμένη ἐποχὴ στὴ ζωὴ τῆς Σαπφοῦς ἦταν τὰ χρόνια περὶ τὴν 42α Ὀλυμπιάδα. Τότε παντρεύτηκε μὲ τὸν πλουσιώτατον Κερκύλαν, ἀπὸ τὴν Ἀνδρο, ἀπέκτησε δὲ κόρην, πού τὴν ὠνόμασε Κληΐδα. Σ' ἓνα τῆς ποιήμα λέει: «Ἐχω μιὰ κόρην ὡραία σὺν τὰ χρυσὰ λουλούδια τῆς Λυδίας, πού δὲν θὰ τὴν ἄλλαζα μὲ τὴ Λυδία ὁλόκληρη».

Στὴ Σικελίαν ἐξωρίστηκε περὶ τὰ 604 κ' ἔμεινε ἐκεῖ ὡς τὰ 591· πάντως φαίνεται πῶς ἔφθασε σὲ μεγάλη ηλικία, γιατί ὑπάρχουν ποιήματά τῆς, ὅπου παραπονεῖται γιὰ τὰ κακά, πού φέρνει τὸ γῆρας. Ἡ Σαπφὼ κρατοῦσε στὴ Λέσθο σχολή, ὅπου φοιτοῦσαν φίλες τῆς, κορίτσια καὶ γυναῖκες ἐνθουσιώδεις καὶ φανατικὲς ὁπαδοὶ τῆς. Μεταξὺ αὐτῶν ἀναφέρονται ἡ Ἀτθίς, ἡ Ἀγαλλίς, ἡ Μεγάρα καὶ οἱ φημιζόμενες ὡς ποιήτριαι Ἡρίνα καὶ Δαμοφύλη. Ἡ ἀφωσίωσις τῶν μαθητριῶν τῆς ἐξηγεῖ τὴν πηγὴν τῆς κακογλώσσιδος, τῆς ὁποίας ὑπῆρξε θύμα. Πρέπει ἴσως νὰ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν καὶ τὰ ἦθη κατὰ τὸν 8ον καὶ 7ον αἰῶνα. Ἄν καὶ ὁ σύγχρονός τῆς Ἀλκαῖος τὴν ἀπεκάλεσεν «Ἀγνήν Σαπφὼ» καὶ στὰ ποιήματά τῆς δὲν ὑπάρχει τίποτε τὸ ἐπιλήψιμο, αὐτὸ δὲν σημαίνει, ὅτι εἶχαν τότε τὴ σημερινὴ ἀντίληψιν περὶ ἠθικῆς. Ἡ δόξα τῆς ἦταν ἀπέραντη· σὲ ὅλη τὴν ἑλληνικὴ καὶ ρωμαϊκὴ ἐποχὴ τὴν ἀναφέρουν, τὴν μελετοῦν, ὅπως σπουδάζουν τοὺς μεγάλους κλασικούς. Ὁ Ἀνακρέων τὴν ὀνομάζει «ἡδυμελῆ», ὁ Πλάτων «καλὴν», ὁ Λουκιανὸς «μελίχρον αὔχημα Λεσθίων», ὁ Κάτουλλας καὶ ὁ Ὀβίδιος ἐμπνέονται ἀπὸ

τις ὁδὲς της. Ὁ Πλούταρχος ἀναφέρει, ὅτι στὰ συμπόσια ἔψαλλαν τὰ τραγούδια της. Ἡ Λέσθος εἶχε νομίσματα μὲ τὴν εἰκόνα της καὶ ὁ χαλκοπλάστης Σελανίων στὶς Συρακοῦσες ἐφιλοτέχνησε τὸ ἀγαλμὰ της, ἐπίσης ἀνήρτησαν τὴν προτομή της στὴν Πέργαμο.

Ὅλα αὐτὰ δείχνουν πῶς τὴ θεωροῦσαν πραγματικὰ μεγάλη ποιήτρια, τὰ λίγα δὲ λυρικά της ποιήματα, ποὺ διεσώθησαν, ἀρκοῦν γιὰ νὰ τὴ νοιώσουμε ζωντανὴ μέσα στὶς καρδιές μας.

Ποτὲ δὲν ἐξυμνήθη ὁ ἔρωσ μὲ λόγια πιὸ ἀληθινὰ, πιὸ ἀπλᾶ, παρὰ στοὺς στίχους τῆς Σαπφούς: «Γλυκειὰ μου μανούλα», λέει μιὰ ἡρωίδα της. «δὲν μπορῶ πιά νὰ ὑφαίνω, ἡ Ἀφροδίτη μὲ κάνει νὰ πεθαίνω ἀπὸ ἔρωτα γιὰ ἓνα νέο παλληκάρι...».

Εἰκόνα ἀπλοϊκὴ, σπιτίσια, ἀλλὰ καὶ συναρπαστικὴ. Ἡ Σαπφὼ ζωντάνεψε τοῦ ἔρωτος τὴ τυφλὴ καὶ κάποτε τραγικὴ δύναμι:

«Ἐσένα διάλεξα, μόνον ἐσὺ ὑπάρχεις γιὰ μένα, ὁ ἔρωσ ἐτάραξε τὴν ψυχὴ μου, ὅπως ὁ ἄνεμος ταρατίζει τὰ δένδρα τοῦ θουνοῦ. Σὲ προσμένω» στὰ σωθικά μου ἀναψες φωτιά ποὺ μὲ καίει!...».

Καὶ πῶς νὰ μὴν ἀναφέρουμε τὴ θαυμασιὰ ἐκείνη εἰκόνα τῆς λύπης: «Ἡ περισσότερὰ ἔνοιωσε τὴν καρδιά της νὰ παγώνη καὶ τὰ φτερά της κατέπεσαν...».

Ἡ Σαπφὼ ὅμως δὲν ξεγελιέται ἀπὸ τὸν ἔρωτα, καὶ ἀφοῦ κηρύξει: «Τὸ πιὸ ὠραῖο πράγμα στὸν κόσμον εἶναι ἐκεῖνο ποὺ ἀγαποῦμε», προσθέτει, φέρνοντας τὸ παράδειγμα τῆς Ἑλένης, ποὺ κατέστρεψε τὴν Τροία: «Πόσο εὐκολογύριστη εἶναι ἡ καρδιά τῆς ἐρωτευμένης, ὅταν ἀμέριμνα σκέπτεται μόνο τὸ παρόν».

Δὲν εἶναι ἡ Σαπφὼ ρωμαντικὴ, γιατί μένει πάντοτε κριτὴς τοῦ πάθους, αἰσθάνθηκε ὅμως καὶ ἐξέφρασε τὴν ἀμείλικτὴ του δύναμι, ὅπως κανένας ἄλλος.

Καὶ πόσο θαθεῖα εἶναι ἡ φιλοσοφία τῶν στίχων της! «Ὁ ἄνθρωπος δὲν ἐλπίζει ν' ἀποκτήσῃ τὴν τέλεια εὐτυχία, ἀλλὰ θέλει νὰ ἔχῃ τὴ μερίδα του». Ἐὰν ἐδόξεσε τὸν ἔρωτα «πικρὸ καὶ γλυκό», ἐξύμνησε ἐξ ἴσου τὸ γάμο, τοὺς ἀρραβῶνες, ὑπενθυμίζομεν τὸ ποίημά της γιὰ τοὺς γάμους τοῦ Ἑκτορος καὶ τῆς Ἀνδρομάχης. Ἡ λατρεία πρὸς τὴν κόρη της καὶ τὸ σπῖτι της δὲν ἀποτελεῖ τὸ ὀλιγώτερον σημαντικὸν μέρος τοῦ ἔργου της. Δὲν ἦταν Βακχὶς ἐκείνη ποὺ ἔγραψε:

«Ἄστρο τῆς νύχτας, σὺ ξαναφέρνεις ὅ,τι σκόρπισεν ἡ αὐγή: τὸ ἀρνάκι στὴ προβατῖνα,

τὸ παιδί στὴ μάνα του, καὶ τὴ μνηστὴ τὸ θράδυ στὸν ἀγαπημένο της.

Στὰ ἐπιγράμματά της φαίνεται ὑπερήφανη ἀπέναντι τῶν ἐχθρῶν της: «Λέγω, πῶς ἀργὰ πάλιν θὰ μὲ θυμοῦνται».

Τὰ ἔργα της ἐξεδόθησαν ἀπὸ τοὺς Ἀλεξανδρινούς σὲ Αἰτολικὴ διάλεκτο, διηρέθησαν δὲ εἰς ἑννέα βιβλία, ἀφιερωμένα στὶς ἑννέα Μοῦσες, καὶ περιέχουν ἐρωτικὰς ὁδὲς, ἐπιθαλάμια, ἐλεγεία καὶ ἐπιγράμματα. Οἱ Ἀλεξανδρινοὶ ὠνόμασαν τὴ Σαπφὼ δεκάτην Μοῦσαν.

Ἡ νεωτέρα λογοτεχνία ἀσχολήθηκε πολλὰς μετὰ τὴ Σαπφὼ. Ἀπὸ τὰ πλέον συναρπαστικὰ ἔργα ποὺ ἔχει ὡς θέμα τὸ βίον τῆς Λεσθίας ποιητρίδας καὶ ποὺ τὴν παρουσιάζει ὡς ἐντελὸς ξεχωριστοῦ γυναικεῖο τύπου, εἶναι ἡ τραγωδία τοῦ Αὐστριακοῦ ποιητοῦ Γκριλπαρτσερ, ἡ ὁποία παριστάνεται καὶ σήμερον ἀκόμα σὲ πολλὰ θέατρα τῆς Δύσεως. Ὁ ποιητὴς ξεκινᾷ ἀπὸ τὴν ἐποχὴ, ποὺ ἡ Σαπφὼ ἐπιστρέφει στὸ νησί της ἀπὸ τὴν Ὀλυμπία στεφανωμένη μετὰ τὴν δάφνην τῆς ποιητικῆς τῆς νίκης. Ὡς τόσο γυρίζει ἀλλαγμένη. Ὁ νεαρὸς Φάων σαγηνευμένος ἀπὸ τὴ λατρεία γιὰ τὴ μεγάλη καλλιτέχνιδα, ἐζήτησε νὰ τὴν πλησιάσῃ καὶ ἄναψε στὴν καρδιά τῆς ὥριμης πιά γυναίκας τὴ φλόγα τοῦ μεγάλου ἔρωτος. Τὸν πέρνει μαζύ της στὴ Λέσθο, ἡ ψυχὴ της εἶναι πλημμυρισμένη ἀπὸ εὐγνωμοσύνη γιὰ τὴν ἀνήκουστη εὐτυχία καὶ ὀνειρεύεται πλᾶϊ στὸ στεφάνι τῆς δόξας νὰ κερδίσῃ καὶ τὸν στέφανο τῆς ζωῆς. Στὸ παραδεισιακὸ της νησί θέλει νὰ ζήσῃ μὲ τὸν Φάωνα μιὰ ζωὴ ἐρωτικὴ, ὅπως τὴν γνωρίζουν μόνον οἱ ἀθάνατοι θεοί. Τώρα μόλις νοιώθει ἡ Σαπφὼ πόσον ἀσήμαντη καὶ ἐπισημὴ εἶναι ἡ δόξα, πόσο φτωχὴ εἶναι ἡ τέχνη, μπρὸς στὸ πάθος ποὺ κυρίευσεν ὅλη τὴν ψυχὴ της. Ὅσο ὅμως κι' ἂν εἶναι εὐτυχὴς, φοβεῖται, πιέζεται ἀπὸ προαίσθημα μήπως δὲν διαρκέσῃ αὐτὴ ἡ εὐτυχία. Τὴν τρομάζει ἡ διαφορὰ τῆς ἡλικίας, καὶ ἡ ὁρμὴ τοῦ αἰσθήματος, ποὺ νοιώθει μέσα της, ἂν καὶ θέλει νὰ τοῦ ἀνοίξῃ διάπλατα τὴν καρδιά της.

Καὶ ὁ Φάων:

Αὐτὸς ὑπέκυψε στὸ αὐθόρμητο καὶ κεραυνοβόλο πάθος τῆς στιγμῆς καὶ ἐγίνε θύμα μὲ τὸ νὰ μὴ ξεχωρίσῃ τὴν καλλιτέχνιδα ἀπὸ τὴ γυναῖκα· δὲν ἀναγνωρίζει πιά τὸν ἑαυτὸ του, νοιώθει πῶς εἶναι ξένος, παρασυρμένος σὲ μιὰ ζωὴ ποὺ δὲν εἶναι οὔτε μπορεῖ ποτὲ νὰ γίνῃ δική του. Ἐτσι αἰσθάνεται ὡς βάρος καὶ σκλαβιά

Σύμπας ὁ ἑλληνικὸς λαὸς ἐώρτασε μὲ πρωτοφανὴ ἐνθουσιασμό τὴν ἡμέραν τῆς 4ης Αὐγούστου.

Ἀπὸ τὴ μεγαλειώδη γιορτὴ στὸ Στάδιο κατὰ τὴν 4ην Αὐγούστου

ἐκεῖνο, ποὺ ἡ Σαπφὼ νοιώθει ὡς ὑπερτάτῃ εὐδαιμονία καὶ ὡς δῶρον τῶν θεῶν. Λυτρώνεται ὅμως ἀπὸ τὰ δεσμὰ αὐτὰ τὴ στιγμὴ ποὺ συναντᾷ τὴν ὠραία παρθενικὴ Μελίττα καὶ παρασύρεται σὲ μιὰ καινούρια περιπέτεια χωρὶς οὔτε στιγμὴ κἄν νὰ σκεφθῇ τὴ Σαπφὼ. Ἐκείνη ποὺ μὲ τὸν ἔρωτά της εἶχε παραδοθῇ σὲ ἀνθρώπινο πάθος, κινδυνεύει τώρα νὰ καταστραφῇ ἀπὸ τὸν καὶμὸ της καὶ νὰ πέσῃ στὸ θάναθρο τῆς ἀπελπισίας. Ἀμφιβάλλει γιὰ τοὺς θεοὺς ποὺ ὡς τώρα τὴν εἶχαν προστατεύσει· παρ' ὀλίγο νὰ γίνῃ μικροπρεπὴς, ταπεινὴ ἀπὸ μῖσος καὶ ἀπὸ τὴ δίψα νὰ ἐκδικηθῇ. Μανθάνει τὴν ἀπόπειρα φυγῆς τῶν δύο ἐραστῶν καὶ τὴν ματαιώνει· θέλει νὰ διεκδικήσῃ τὰ δικαιώματά της ἀπέναντι τῆς Μελίττας καὶ νὰ πληγώσῃ συγχρόνως καὶ τὸν Φάωνα. Ἐκεῖνος τότε τὴν συνεφέρει, λέγοντάς της αὐτὸ ποὺ τῷ ξερὲν ἡ ἴδια στὰ βάθη τῆς ψυχῆς της, ὅτι δηλαδὴ πλανήθηκε ἐκλαμβάνοντας μιὰ θεὰ ὡς ἄνθρωπο, καὶ ὅτι ἔρωσ δὲν μποροῦσε νὰ ὑπάρξῃ μεταξύ τους, γιατί ἐκείνη στέκονταν πολὺ ψηλὰ γιὰ τὸν ἔρωτά του. Ἐτσι καταλήγει μιὰ πλάνη σὲ μιὰ ἀνθρώπινη τραγωδία.

Ἀπ' ἐκεῖ καὶ πέρα ξαναβρίσκει ἡ Σαπφὼ τὸ δρόμο της πρὸς τὴν πίστι στὸ πεπρωμένο.

Θέλει αὐτὴ ἡ ἴδια στὸ θῶμό της Ἀφροδίτης νὰ εὐλογήσῃ τὴν ἔνωσιν τῶν δύο ἐραστῶν καὶ τὸ κάνει σὲ μιὰ περίεργη κατάστασι ἀνατάσεως καὶ ἐξαυλώσεως. Ἀναγνωρίζει πόσον ἦταν τολμηρὸς ὁ ἔρωτάς της μὲ ὅλον τὸ πρόσωρο καὶ πικρὸ τέλος του. Εὐχαριστεῖ τοὺς θεοὺς, ποὺ τὴν ἀξίωσαν νὰ πιῇ ἀπὸ τὸ κύπελλον τῆς ζωῆς καὶ παραδέχεται πῶς δὲν ἔπρεπε νὰ ζητήσῃ περισσότερα. Καὶ τώρα, λυτρωμένη ἀπὸ τὸ ἀνθρώπινο πάθος, ἀφωσιώνεται πάλιν στὴν τέχνη, εἶναι ὅμως ἀλλοιωτικὴ ἀπὸ πρὶν, γιατί ἐγνώρισε τὴ μακάρια φλόγα τῆς ἀγάπης. Προσφέρει στὴν τέχνη ὅ,τι ἀνθρώπινο ἔχει μέσα ἡ ψυχὴ της, ὅχι πικραμένη κι' ἀπελπισμένη, ἀλλὰ λυτρωμένη μὲ τὴν πεποίθησιν ὅτι ἐμπήκε σὲ μιὰ σφαῖρα ἀνώτερη, ὅπου εἶναι ἀγνωστες οἱ θλίψεις καὶ οἱ πίκρες τῶν ἀνθρώπων.

Ἐτσι μᾶς παρουσιάζει τὴ Σαπφὼ ὁ Γκριλπαρτσερ· τὴ ζωγραφίζει καὶ ὡς γυναῖκα μὲ ὅλες τὶς ἀνθρώπινες ἀδυναμίες καὶ ὡς προνομιούχον πλᾶσμα τῶν θεῶν.

Μὲ τ' ἀνωτέρω ἠθέλαμεν νὰ κάμωμε πρὸ γνωστὴ καὶ πρὸ ἀγαπητὴ τὴ μεγαλοφυὴ γυναῖκα, τῆς ὁποίας ὁ βίος συνέβαλλε κι' αὐτὸς στὸν ἀγῶνα γιὰ τὴν ἀπολύτρωσιν τοῦ γυναικεῖου πνεύματος ἀπὸ προλήψεις καὶ στενοκεφαλίες.

Ιστορία ενός Φαντάσματος

Πιστεύετε στα φαντάσματα; Έγώ όχι.

Ύστερα από αυτή την κατηγορηματική διαβεβαίωση, επιτρέψατέ μου να σας διηγηθώ μιάν αληθινή ιστορία φαντάσματος, που την έζησα ή ίδια.

Πέρσυ το καλοκαίρι είχα φιλοξενηθί για λίγες μέρες σε μιὰ βιλλίτσα στο Έλληνικό. Το δωμάτιο, που είχαν θέσει στη διάθεσί μου οι οικοδοσπότοι, ήταν μιὰ χαριτωμένη καμαρούλα τόσο-δά, όπως απαιτεί η σύγχρονη αρχιτεκτονική. Σ'αν τους συγγραφείς αστυνομικών μυθιστορημάτων, πρέπει να σας την περιγράψω με κάθε λεπτομέρεια, όσοδήποτε κουραστική: οι ιστορίες των φαντασμάτων δεν είναι λίγο περιπετειώδες μυθιστόρημα;

Το δωμάτιό μου, λοιπόν, ήταν ένας χαμηλός-τάβανος χώρος τριών περίπου μέτρων επί τρία-σ' όλη του τη μεσημβρινή πλευρά άνοιγε ένα πλατύ και χαμηλό παράθυρο στον πλούσιο κήπο, προστατευόμενο για λόγους περισσότερο διακοσμητικούς, παρά αναγκαίους, από χονδρά σίδερα σε πυκνά σχέδια κυβιστικά, απ' τα οποία δεν χωρούσε να περάσει ούτε το κεφάλι μου.

Μέσα στο δωμάτιο υπήρχε για κρεβάτι ένα μοντέρνο χαμηλό ντιβάνι, ένα, χαμηλό επίσης έπιπλο τουαλέτας, δυο πολυθρόνες και ένα τραπέζακι. Τίποτε άλλο. Ή μάλλον, για τη φωτογραφικήν ακρίβεια υπήρχε ακόμη ένα θάζο με λουλούδια στο τραπέζακι και δυο-τρία σκίτσα στους τοίχους. Το έπιπλο-ντιβάνι είχε πρὸς τὸν τοῖχο μιὰ μικρὴ ἐταξέρα με έφημερίδες και περιοδικά, και τὴν βεγίτζ. Αυτό ήταν ὅλο. Τὰ έπιπλα ἀκουμποῦσαν στὸ πάτωμα, ἔτσι πὺ τίποτε ἀπολύτως δὲν χωροῦσε κάτω ἀπ' αὐτά, και ὑπῆρχε μιὰ μονάχα πόρτα πρὸς τὸ χῶλλ. Ήταν, με μιὰ φράσι, ἕνα χαρούμενο μικρὸ δωμάτιο, ὅλο φῶς και ἀσφάλεια, χωρίς τίποτε μυστηριώδες και καμμιὰ ἀπολύτως ὑποπτη γωνιά.

Τὸ πρῶτο βράδυ τῆς διαμονῆς μου, μετὰ τὸ δείπνο, βγήκαμε στὴ βεράντα. Ήταν, θυμάμαι, μιὰ ἔκτακτη βραδυά, ὅλο γοητεία και γαλήνη. Ἀθέλητα ἐπηρεασμένοι ἀπ' τὴν νυχτερινή αὐτὴ ἡσυχία και ὠμορφιά, μιλούσαμε τεμπέλικά και σιγανά, ἀναπνέοντας με ἡδονὴ τὸν δροσερὸ ἀέρα και προσπαθώντας να μετρήσουμε στὸν διάφανο οὐρανὸ τὰ ὀλόχρυσά ἀστρα, πὺ θά-

λεγε κανένας πὺς τρεμόσβυναν παιχνιδιάρικά μόνο για μᾶς.

Κάποτε καληνυχτιστήκαμε και πήγα στὸ δωμάτιό μου. Πρέπει να σας πῶ, πὺς ἔχω τὴ συνήθεια να κλείνω με τὸ κλειδὶ τὸ ὑπνοδωμάτιό μου: ἔτσι ἔκαμα και τὴν φορὰ αὐτὴ. Μόλις ξαπλώθηκα, με πήρε ὁ ὕπνος, ἕνας ὕπνος ἀνάλαφρος, και χωρίς ὄνειρα, ὅπως τὸν είχα προεξοφλήσει στὸν μυρωμένο ἀπ' τὰ λουλούδια τοῦ κήπου ἀέρα, πὺ ἔμπαινε ἀπ' τὰ ἀνοικτὰ τζάμια τοῦ σιδερόφρακτου παραθύρου.

Ξαφνικά ξύπνησα τρομαγμένη: είχα νοιώσει κάτι βαρὺ και μαλακὸ συγχρόνως να μοῦ τυλίγῃ τὸ λαιμό. Μισοκοιμισμένη ἀκόμη, ἀνασηκώθηκα, γύρισα τὸν διακόπτη κι' ἀναψα φῶς. Τίποτε και κανείς δὲν ὑπῆρχε στὸ δωμάτιό μου, οὔτε ἄλλως τε μποροῦσε να ὑπάρχη.

—Κάποιοι ἐφιάλτης θά ἦταν, σκέφθηκα, και ἡρεμὴ ἐντελῶς, ἔσθυσά τὸ φῶς. Σὲ λίγο κοιμώμουνά πάλι.

Δεύτερη φορὰ, μεσ' τὸν ὕπνο μου, ἐννοίωσα τὸ ἴδιο πρᾶγμα, κάτι σὰν βελούδο,—μὰ πόσο βαρὺ!—, να μοῦ πιέζῃ τὸ στήθος αὐτὴ τὴν φορὰ. Λίγο φοβισμένη τώρα, δὲν ἀναψα αὐτὸς τὸ φῶς. Μ' ὅλο τὸν φόβο μου, φόβο ἀληθινὸ ὡς βεβαίῳ. ἤθελα να ξυπνήσω ἐντελῶς και να βεβαιωθῶ ἀν ἐπρόκειτο για ἐφιάλτη. Με τρόμο, πὺ ἀπὸ στιγμή σὲ στιγμή μεγάλωνε, βρέθηκα στὴν ἀνάγκη να ὁμολογήσω πὺς αὐτὸ τὸ πρᾶγμα δὲν είχε καμμιὰ σχέσι με ὄνειρο, και πὺς ὕλικο ἢ ὄχι, ἦτανε ποσγματικὸ και ἔξω ἀπὸ μένα. Πανικόβλητη πλέον, βρέθηκα ὄρθια, και ψάχνοντας για τὸν διακόπτη, εὐχόμουνά να ἰδῶ ληστή, φεῖδι, ὅ,τι δῆποτε, με να ἰδῶ κάτι. Ὅμως, μεσ' τὸ δωμάτιο πάλι δὲν ὑπῆρχε τίποτε, τίποτε ἀπολύτως. Τὰ λουλούδια στὸ θάζο με κύτταζαν, λὲς εἰρωνικά, ὁ ἀέρας ἦταν τὸ ἴδιο μυρωμένος και, ἀνάμεσα ἀπ' τὰ κάγκελα τοῦ παραθύρου, τὰ ἀστρα, ἀδιάφορα, τρεμόσβυναν με τὸν ἴδιο τρόπο στὴ γαλήνια σιγαλιά.

Κάπνισα νευρικά δυο-τρία σιγαρέττα, προσπαθώντας να ἡρεμήσω και να σκεφθῶ λογικά. Πέστε ἀπὸ φόβο, πέστε γιατί δὲν ὑπῆρχε λογική ἐξήγησι, τὸ μυαλό μου δὲν μπόρεσε να μοῦ προσφέρῃ τὴν βοήθεια, πὺ τοῦ ζητοῦσα. Ήταν βέβαιο, ἀναμφισβήτητα βέβαιο, πὺς, δυο φορές, μεσ' τὸ κλειστὸ ἀπὸ παντοῦ δωμάτιο, είχε μπῆ κάτι, κάτι ἀπαλὸ, ἀπροσδιόριστο και

βαρὺ και αὐτὸ τὸ ἀπίθανο «κάτι» με τὸν ἀσαφῆ και καταθλιπτικὸ ὄγκο είχε πιέσει τὸν λαιμό και τὸ στήθος μου, ζωντανά, ὕλικά και πραγματικά.

Ἀπὸ ἰδιοσυγκρασία δὲν είμαι οὔτε φοβιστὰς, οὔτε νευρική, και πάντα καταφέρνω να ἐπιβληθῶ στὸν ἑαυτό μου. Με ὑπεράνθρωπη, πρέπει να τὸ ὁμολογήσω, προσπάθεια, κατάφερα και τὴν φορὰ αὐτὴ να πεισθῶ, πὺς, ἀφῶ τὸ δωμάτιο ἦταν ἀπὸ παντοῦ προφυλαγμένο, και ἀφῶ δὲν παραδέχομαι τὰ φαντάσματα, είχα ὄνειρευθῆ με ἀπίθανη ἔντασι δυο φορές τὸ ἴδιο πρᾶγμα.

Με πολὺν κόπο κατάφερα να ξανακοιμηθῶ. Τρίτη ὁμως φορὰ, τὸ ἴδιο τρομερὸ κι' ἀσκήνωτο βελούδο μπλέχτηκε στὰ πόδια μου τώρα.

Αὐτὴ τὴ φορὰ μ' ἐκυρίεψε σωστὸς πανικός, και δὲν μπορῶ, γιατί δὲν τὸ ξέρω, να σας πῶ οὔτε με ποιὸν τρόπο βρέθηκα ὄρθια, οὔτε πὺς ἀναψα τὸ φῶς. Ἡ πανικόβλητη βεβαιότης μου ὅτι πάλι δὲν θάβλεπα τίποτε, βεβαιότης, πὺ τὴν ἐπεκύρωσε ἡ ἀκατανίκητη πραγματικότης, δὲν μοῦ διώρθωσε βέβαια τὸ ἠθικό. Κι' ἔμεινα ὄρθια, με ἀναμμένο τὸ ἠλεκτρικὸ ὡς τὸ πρῶτ. γοῖς να μπορῶ να κάμω οὔτε μιὰ σκέψι και χωρίς καν να δοκιμάσω να βγάλω ἕνα λογικὸ συμπέρασμα.

Τὸ φῶς τῆς ἡμέρας μοῦ ξανάδωσε λίγο τὴν ἰσορροπία μου και, με τὴν βοήθεια λίγης πούδρας και ἀφθονοῦ ροῦζ, κατάφερα να δειξῶ στοὺς γαλήνιους, ὅπως πάντα, οἰκοδεσπότες ἕνα πρόσωπο περίπου ἡσυχ, σὰν βγήκα ἀπ' τὸ στοιχειωμένο δωμάτιο, για να πάρω τὸ πρῶτὸ γάλα μαζί των. Μιλούσαμε, και προσπαθοῦσα κι' ἐγὼ με κόπο να τοὺς παρακολουθήσω, για ἕνα σωρὸ ζητήματα τῆς καθημερινῆς ζωῆς. Μὰ δὲν είπαν τίποτε για τὸ τρομερὸ πρᾶγμα!... Και δὲν βρήκα τὸ κουράγιο να ἀψηφίσω τὸν ἀδιατάραχτο θετικισμό τους, ἱστορώντας τὴν ἀπίθανη νυχτερινή μου περιπέτεια.

Κάποια στιγμή τὸ στολίδι και τὸ καμάρι τοῦ σπιτιοῦ, ἕνας θαυμάσιος πελώριος γκρίζος γάτος ἀγκύρας, πήδησε με χάρι στὰ γόνατα τῆς κυρᾶς του, ζητώντας τὸ συνηθισμένο του μερίδι ἀπ' τὸ γάλα.

—Αλήθεια, μοῦ χαμογέλασε ἡ κυρία χαδεύοντας τὴν πλούσια ράχι τοῦ ὠραίου ζώου, τὸ βράδυ θά είχες, ὑποθέτω, τὴν συντροφιά τοῦ Πασᾶ μας. Δὲν διεμαρτυρήθη ὁ καῦμένος, πὺς καταπάτησε τὰ οἰκόπεδά του; Δὲν ἐννοεῖ. Ξέρεις, να κοιμηθῇ παρὰ μόνο στὸ ντιβάνι τοῦ δωματίου σου!

Ἄν είχε διαμαρτυρηθῇ ὁ Πασᾶς! Τὰ νεῦρα μου, πὺ είχαν δοκιμασθῇ τόσο τὴ νύχτα, βρήκαν διέξοδο σ' ἕνα γέλιο τρελλό, ἀσυγκράτητο, μὰ ἀληθινὰ εὐτυχισμένο. Τὸ τρομερὸ πρᾶγμα ἦταν, ἀπλούστατα, ἕνας κακομαθημένος και δειλὸς γάτος!

Ἄν μποροῦσε να μιλήσῃ ὁ Πασᾶς, θά διηγεῖτο κι' αὐτὸς πόσο φοβήθηκε σὰν βρήκε κατελιημένο τὸ κρεβάτι του ἀπὸ ἕνα ἀνῆσυχ ζωντανὸ σῶμα, και πόσα ἀπεγνωσμένα ἀκροβατικά πηδήματα ἔκανε τὴ νύχτα ἀπ' τὸ ντιβάνι στὸν κήπο, ἀνάμεσα ἀπ' τὰ στενά κάγκελα τοῦ παραθύρου, σὰν ὁ ἀναπάντεχος ἐπισκέπτης τοῦ ἀκατοίκητου δωματίου ἀνασηκωνότανε χωρίς λόγο μεσ' τὸ σκοτάδι.

.... Ἀπ' τοὺς δυὸ μας ὁμως ἔχω τὴν ἰδέα, πὺς περισσότερος φοβήθηκα ἐγὼ.

Οὔτε και σήμερα πιστεύω στὰ φαντάσματα, ἔπαψα ὁμως να ἀγαπῶ τοὺς γάτους. Μ. Μ. Θ.

Lacrimae rerum

Τρία-τρία στὴν ἀράδα μολυβένια στρατιωτάκια, ἕνας κοῦκλος, μιὰ τρουμπέτα κι' ἕνα ὀλόμαυρο γατί και ποῖο κεί μιὰ κολομπίνα με κατάξανθα μολάκια φρόνημα κι' αὐτὴ θαλμένη σ' ἕνα ἀνέγκιγο καυτί.

Ὅλα ἐκεῖ να, τὰ παιχνίδια σε προσμένουνε μικρή μου σκονισμένα σε μιάν ἄκρη τοῦ σπιτιοῦ ἀπὸ καιρὸ. Μὰ—ὦ μὲ—δὲν θά ξανάρθῃς! Μαῦροι πέφτουν οἱ καῦμοί μου και στὰ μάτια μου σταλάζει κάποιον δάκρυ θλιβερό.

Τὰ παιχνίδια σε προσμένουν. Κι' ὦ, πὺς μιάζουν να σε κράζουν πλάι σε κείνη τὴ παμπάλαιη τῶν προγόνων ζωγραφιά.

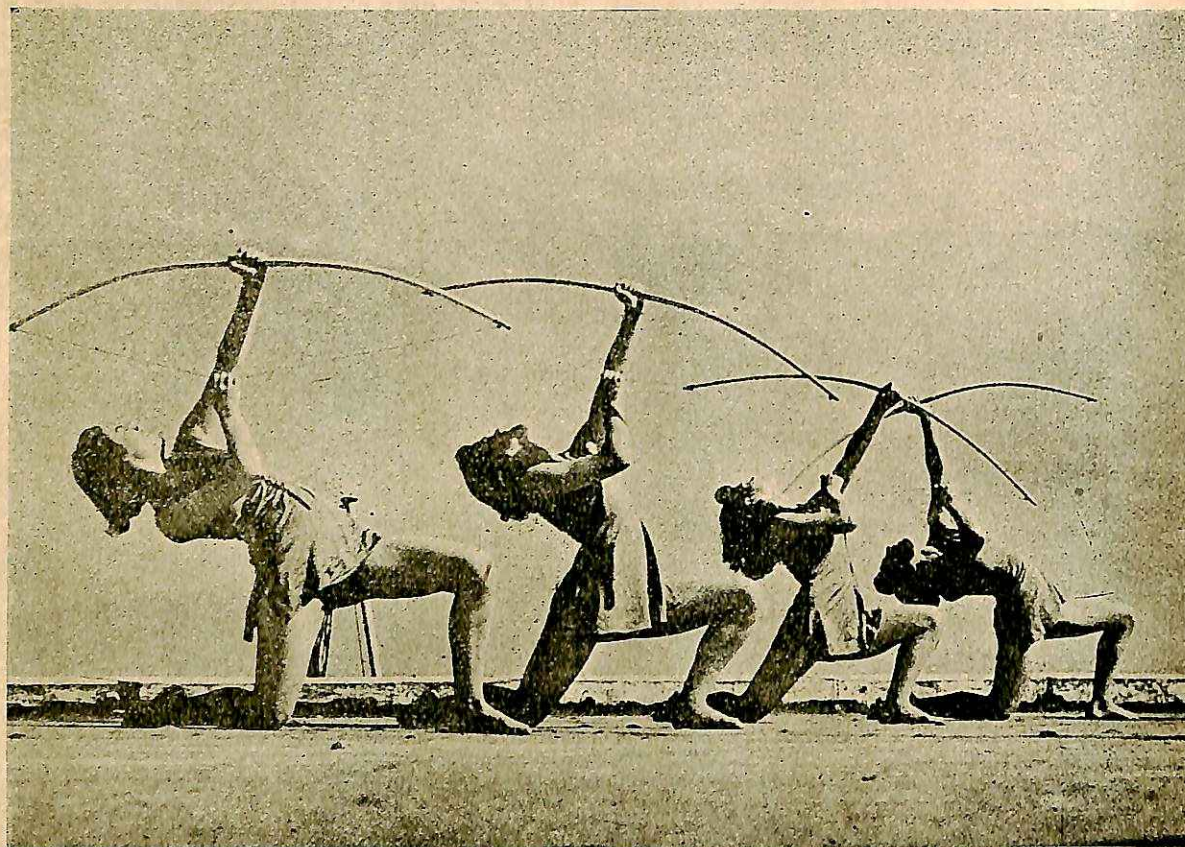
Μὰ ἔτσι ἀνέγκιγα θά μένουν: τώρα ἐσε δὲν σοῦ ταιριάζουν γιατί ἐκεῖ ψηλὰ θε νάχεις τ' ἀγγελοῦδια συντροφιά.

Νεκρομένος μένει ὁ κῆπος π' ἄλλοτε γλυκαντηγοῦσε τὸ ὀλόαγνό σου γέλιο και βασιλεῦε ἡ χαρά.

Μέσ' τὸ ἔρημό μας σπίτι τίποτε ἄλλο ὡς να μὴ ζοῦσε τὰ φτερά της ἔχει ἀπλώσει κάποια πλέρια συφορά.

Καρφοί

ΣΠΥΡΟΣ Χ. ΠΑΟΛΙΝΕΛΗΣ

Από την επίδειξη της Σχολής Ματέυ στο Ψυχικό: άσκησης με τόξα

Όνειρο και Ζωή

Οί Κόρες της Έπαρχίας

Με σκυμμένο το πρόσωπο πάνω στο θαμπό τζάμι, στίς ατέλειωτες του δειλινού ώρες, κυττούν ρεμβαστικά τον έρημικό δρόμο της Έπαρχίας οί κόρες: υπάρξεις που ζούν κι' αναπνέουν τη μελαγχολία και την ανία της θολής ατμοσφαιρας και πότε χάνονται σ' άχνους όνειρων, και πότε πνίγονται στα σκοτάδια της θλίψης.

Ανάμεσα σε δυό αγεφύρωτες κορφές απ' όνειρα και πόθους, περνούν με παγερό ρίγος στην ψυχή τις ώρες, της έπαρχίας οί κόρες. Λείπει από την άδεια τους ζωή ό σκοπός. Κι' αυτές ζητούν στα σκοτεινά κι' ό νοūs τους έρευνά νάβρουν σκοπό, για να γεμίσουν μ' ενδιαφέρον τις λευκές σελίδες στο βιβλίο της ζωής τους και όνειροπολούν συχνά, πώς τάχ'

αυτές είναι οί ήρωίδες μιās Ιστορίας κι' ή περιπέτεια κι' ή συγκίνησι και ό πόνος γι' αυτές έχουν πλαστή.

Κι' αυτό, γιατί μάταια, χρόνια όλόκληρα, ζητούν τό παραστράτημα απ' τό ρυθμό και τη συνέχεια. Και ταξιδεύει αδέσμευτη ή φαντασία τους και πάει αλλού, σ' ξένη γή μακριά από κρύα δειλινά και μπόρες, κι' ώρες της προσδοκίας γίνονται γιορτή και της καρδιάς μεθυσί... ("Ας ήταν νάταν ή ζωή ταξίδι και τά ταξίδια τους ζωή!")

Αόριστες φιλοδοξίες, που πλημμυρίζουν την ψυχή, τρυφερά αισθήματα και φωτεινοί διαλογισμοί ζωντανεύουν σε ποθητές μορφές και ζηλευτά πράγματα και προβάλλουν στο ίδιο πάντα θέατρο της φαντασίας τους.

Μέσα στα θαρειά χειμωνιάτικα θράδρα, όταν ή βροχή χτυπάει στα γυμνά κλαδιά κι' όταν τ' αεροπνεύματα σκορπίζονται κι' αρχίζουν τόν τρελλό χορό τους, ήσυχες στην ψυχή κι' αποσταμένες ζητούν την ανακούφισι της αὐτολησμονιάς, αφήνουν τό είναι τους να λικνίζεται άπαλά σε μυστικόπαθη ένατένισι, νοσταλγούν συγκινήσεις, που δέν έννοιωσαν και άγνωστες χαρές έπιθυμούν. Κι' όμως ή έξαρση του λυτρωμού, ή ποθητή φυγή είναι τόσο σύντομη.

Ό ένθουσιασμός της ψυχής μαραίνεται, κι' ή φωτεινή ατμόσφαιρα σε λίγο σκοτεινιάζει. Και αρχίζει τότε τό δράμα της ψυχής ξανά: μακριά από τά παλάτια της χίμαιρας ή πραγματικότητα θυμίζει με τό σκληρό της τρόπο, τι κοινό υπάρχει και πικρό.

Και άλλοτε, εκ θαθέων, στίς κόρες της έπαρχίας ξυπνάει ό πόθος, όλος φιλήδονα χείλη, που βιάζεται να τά βυθίσει βαθυδίψαστος στο μεστό καρπό της ζωής, άχόρταγα να γευθή την ουσία της.

Στην έντασί τους τό άνικανοποίητο, τό ψυχικό αδιέξοδο ραγίζει τις λεπτυσμένες και εύαισθητες υπάρξεις, που ζούν ελεύθερες πολιορκημένες στην έπαρχία, με τους στενούς όρίζοντες, με τις θολές ανιάρές στιγμές. Αυτούς τους όρίζοντες, ήπου έκείνες σκιές του έαυτού τους—ή περιφέρονται σαν σε προθάλαμο του θανάτου, ή καρτερούν μ' άπαντοχή την ώρα που θ' άνοιξουν για πάντα.

Π. ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

Βράδυ στη Δεντροστοιχία

Τό θαρρείς πώς ή αλλέα, την έσπέραν αυτή, τόν άχό των θημάτων σου πίνει. Μιά διάχυτη ευγένεια, μια άπαλωτή όδύνη, φεύγει άχνή από τά φύλλα της στην καρδιά να κρυφτή.

Πώς λυγίζουν οί άκρες των κλαδιών άπαλά, σά δειλές και πειθήνιες υπάρξεις! "Αχ, και, γέρνοντας, πώς τό ποθείς να σταλάξεις την ύγρη τρυφερότητα που σε δρόσο κυλά!

Και σταλάζοντας γύρω της ματιάς σου τό φως, να στραγγίξης του έγώ σου τό βάθος. Και να πίνης σε άνάσασμα την έρμιά σου με πάθος, νυχτοβάτης, που άπόμεινες στην αλλέα μοναχός....

(Από «Τό Κόστρο») ΙΣΙΔΩΡΑ ΚΑΜΑΡΙΝΕΑ

Πένθη

ΑΡΓΥΡΩ Δ. ΜΕΣΣΑΛΑ

Μιά άγαπητή φίλη, που δέκα όλόκληρα χρόνια διετέλεσε ταμίας του περιοδικού μας «Ελληνίς». Έσθυσε κεραυνωμένη από μια θαρειά και, φοβερή άρρώστεια.

Γιά μερικούς ανθρώπους είναι σχεδόν άπίστευτο, ότι πεθαίνουν. Η Αργυρώ Μεσσαλά γεμάτη ζωή, έδινε την έντύπωση πώς θα ζούσε ακόμα πολλά χρόνια. Αυτό που τη χαρακτήριζαν ήταν ή άγάπη της για τό παιδί, για τό φτωχό και τό άρρωστο.

Δέκα χρόνια ήταν μέλος του Συμβουλίου του Σπιτιού του Κοριτσιού, και ταμίας του Συνδέσμου. Φρόντιζε γ'α την έσωτερική λειτουργία του ιδρύματος, σαν πεπειραμένη νοικοκυρά και έδειχνε παντοιοτρόπως στα όρφανα κορίτσια τη μητρικήν αληθινά στοργή της. Τά Συμβούλια τά ποδηγετούσε, οί συνάδελφές της, τόσο της «Ελληνίδες» (του Τμήματος Τύπου), όσο και του Σπιτιού του Κοριτσιού, όσες κοινωνικές εργάτιδες εργάσθηκαν μαζί της την συμπαθούσαν και την εκτιμούσαν για τόν καλό χαρακτήρα της και την μετρημένη και ισορροπημένη κρίση της.

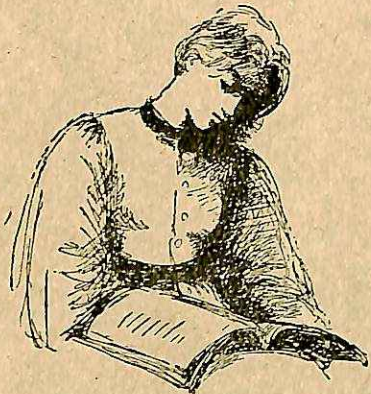
Η Αργυρώ Μεσσαλά ήταν απ' τά άγαπημένα πρόσωπα που άποτελούν ένα στοιχείον της ζωής μας, απ' τά πρόσωπα, που όταν τύχει να φύγουν από μεταξύ μας για πάντα δυσκολευόμαστε να τό πιστέψουμε.

Οί φίλοι και φίλες της, που τη συνοδεύσανε στην τελευταία της κατοικία και που κλάψανε τό χαμό της, ήτανε διαλεχτοί. Μερικές απ' αυτές, ήταν συνεργάτριες της της Επιτροπής Τύπου του περιοδικού «Ελληνίς», ή άναγνώστριες του περιοδικού μας, που μαζί με τά λίγα λευλούδια, με τά όποια στόλισαν τόν τάφο της, θα διατηρήσουν μέσα στίς καρδιές τους γλυκά και άνεξάλειπτη την άνάμνηση της αδελφικής συνεργασίας της. ΕΛΕΝΗ ΣΙΦΝΑΙΟΥ

Με πολλήν λύπην αναγγέλλομεν τόν θάνατον της Λουκίας Φωτοπούλου, τέως προέδρου του Γυναικείου Συλλόγου Γραμμάτων και Τεχνών και πολύτιμον συνεργάτιδα του Μουσικού Λαογραφικού Αρχείου.

Η «Ελληνίς» συλλυπείται από καρδιάς τους θαρπενθόντας οικείους της.

Ἡ κριτικὴ τοῦ Βιβλίου

ΜΑΡΙΑΣ ΠΕΡ. ΡΑΛΛΗ: «Στίχοι». Ἐκδοσις Κασταλίας, Ἀθήναι.—Ἡ κ. Μαρ. Π. Ράλλη εἶναι μιὰ ἀπὸ τὶς καλύτερές μας ποιήτριες. Ἔχει σπάνιο ταλέντο καὶ οἱ στίχοι της ἔχουν μιὰ μουσικὴ πού συγκινεῖ τὸν ἀναγνώστη, τὸν ἐξαυλώνει, τὸν ἐξυψώνει σὲ ἀνώτατες αἰσθητικὲς σφαίρες. Μέσα στοὺς στίχους της νοιώθουμε πῶς ἡ ποιήτρια ἀντικρύζει τὴ ζωὴ, πού φθάνει ψηλὰ ἢ διαίσθησί της. Ἡ κ. Μαρία Ράλλη κλαίει τὴν πανόμορφη Ἐθελ, πού στὴν ἀνοιξὶ τῆς ζωῆς της τὴν ἄρπαξεν ὁ θάνατος, θρηνεῖ στὰ τραγούδια της τὴν ἀγνὴ παιδοῦλα, τὴν κερνία κούκλα, πού οἱ μπουκλίτσες τῶν μαλλιών της πλαισιώνουν τὸ παγωμένο μέτωπο:

«Τί λιγοστὰ πενήσαμε
ἐκεῖνη τὴ μικρούλα
ποῦχε τὸν ἥλιο μέτωπο
σὰν βγαίνει ἡ αὐγούλα.

Πόσο πολὺ πιστέψαμε
σ' αὐτὸ τὸ θάνατό της
μόλις πρωτοξεψύχησε
στ' ἄσπρο προσκέφαλό της.

Ἡ κ. Μαρία Ράλλη μᾶς δίνει μὲ τὸ ἐπιτύμιο τῆς Ἐθελ, πού εἶναι μιὰ ἀριστουργηματικὴ ποιητικὴ σύνθεσις, τὴ φιλοσοφία τῆς ζωῆς. Ἀτενίζει ἀντικειμενικὰ τὴ ζωὴ, μᾶς λέει στοὺς στίχους της, πῶς πρέπει νὰ χαροῦμε ἐντατικὰ τὶς φευγαλέες στιγμὲς τῆς ζωῆς, ὅπου κυλᾷ καὶ μᾶς συμπαράσφει στὸ διάβα της...

Μέσα σ' αὐτὲς τὶς στιγμὲς, πού μοιάζουν μὲ τ' ὄνειρο μιᾶς καλοκαιρινῆς νύχτας, πού σθύ-

νουν σὰν τὴ μυρουδιά τοῦ ρόδου. Πρέπει νὰ δώσωμε κάποιο περιεχόμενο στὴν ὑπαρξί μας καὶ νὰ μὴ ἀπογοητευόμεθα, ὅταν οἱ πνευματικῶς στεῖροι ἄνθρωποι δὲν μποροῦν νὰ μᾶς νοιώσουν. Κι' αὐτὸ τὸ περιεχόμενο μᾶς τὸ δίνει ἡ κ. Μαρία Ράλλη στοὺς καλοδοσυσμένους στίχους της.

ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ ΒΡΕΤΤΑΝΟΥ: «Μαργαρίτα». Ἀκοῦς ἀπὸ τὰ Ἡλιοθασιλέμα ποιήματα.—Ἡ προηγουμένη ἐργασία τοῦ κ. Βρεττάνου μᾶς εἶναι γνωστὴ, καὶ ἡ σημερινή του εἶναι μιὰ προέκτασί της. Ὁ διακεκριμένος κριτικὸς τῶν Νεοελληνικῶν Γραμμάτων κ. Μυλωνογιάννης, μιλώντας γι' αὐτή, μᾶς λέει: «Ὁ ποιητὴς μᾶς παρουσιάζεται μὲ τὴν ἴδια διάθεσι πού κατευθύνει τὶς ὥς τώρα δημιουργίες του.

Μιὰ μεταφυσικὴ ἀγωνία μπρὸς στὸ πρόβλημα τοῦ κόσμου καὶ μιὰ τιτανικὴ ἐμπνευσις πού ἀδυνατεῖ νὰ κλεισθῇ μέσα σὲ οἰαδήποτε λογικὰ ὅρια καὶ φραγμούς».

Μέσα στὴν ἐμπνευσι τοῦ κ. Βρεττάνου ὑπάρχει κάτι τὸ χαῶδες, δὲν τὸν σπρώχνει σὲ ἀντιρρήσεις. Γιατὶ ἀνάμεσα σὲ ὅλα κυριαρχεῖ ἡ ποιητικὴ αἴσθησις, τὸ ἀόρατο, ἀλλὰ καὶ τόσο ζωντανό, πού κατευθύνει καὶ ὑποτάσσει τὴν ἐμπνευσι τοῦ ποιητῆ.

Μιὰ θαθεῖα ἀνθρώπινη ἀνησυχία συμβολίζει τοὺς στίχους τοῦ κ. Βρεττάνου, ποίηση θγαλμένη ἀπὸ ἀληθὴ σκέψι καὶ πηγαῖο αἴσθημα. Ἡ ψυχὴ τοῦ ποιητῆ δονεῖται ἀπὸ ἀνυπομονησίαν μπροστὰ στὰ προβλήματα τῆς ζωῆς, ὁ ποιητὴς δημιουργεῖ μὲ τοὺς στίχους του μεγαλόπνευστες εἰκόνες, ὑποταγμένες πάντα στὴν ποιητικὴ αἴσθησι. Νοιώθουμε, διαβάζοντας τὰ ποιήματά τους τὴ θαθεῖα συγκίνηση, πού δίνει τὸ πάθος τὸ θερμὸ καὶ ἀσυγκράτητο παρακολούθημα, τὸ φτερούγισμα τῆς φλογερῆς φαντασίας τοῦ ποιητῆ, πού μᾶς ὁδηγεῖ σ' ἓνα ἄυλο καὶ φαντασιώδη κόσμο.

ΑΘ. ΣΑΡΑΦΗ: «Βερώνη—Γεννάδα».—Ὁ κ. Ἀθ. Σαράφης περιγράφει σ' αὐτὸ τὸ βιβλίο μιὰ καλλιτέχνηδα, πού ἐδόξεσε ἓνα μεγάλου χρονικοῦ διάστημα τὴν Ἑλληνικὴ σκηνή. Ὁ γνωστὸς θεατρικὸς συγγραφεὺς κ. Ν. Λάσκαρης μᾶς λέει στὸν πρόλογο τοῦ βιβλίου τὰ ἐξῆς χαρακτηριστικά. «Ἡ κ. Βερώνη—Γεν-

νάδη δὲν ὑπῆρξεν ἀπλῶς καλλιτέχνης μεγάλης ὀλκῆς, ὑπῆρξε καὶ παρέμεινε κυρία καθ' ὅλη τὴ σημασία τῆς λέξεως. Ἐξω ἀπὸ τὰ σανίδια τῆς σκηνῆς ἐλησμονεῖ ἀμέσως τὴ θεατρίνα, κομποπολιό, ὑστερισμοὶ καὶ ἀνόητοι συζητήσεις εἰς τὰ διάφορα καφενεῖα τῆς ἡσάν ἐντελῶς ἄγνωστα πράγματα».

Ὁ κ. Σαράφης σὲ γλαφυρὴ γλῶσσα μᾶς παρουσιάζει τὴ μεγάλη ἡθοιοῖ ἀπὸ τὴ νεανικὴ τῆς ἡλικίας, μᾶς περιγράφει τὰ πρῶτα τῆς θήματα, καταλήγει στὸ ρόλο πού ἔπαιξε καὶ τὴν ἀνέβασε στὰ ψηλότερα σκαλοπάτια τῆς δόξας. Οἱ μεγαλύτεροι συγγραφεῖς τῆς ἐποχῆς ἐκεῖνης, ὅπως ὁ Δημ. Βερναρδάκης, τῆς ἐμπιστεύθηκαν τὰ ἔργα τους, πού ἡ κ. Βερώνη—Γεννάδη ἔπαιξε μὲ καταπληκτικὴ ἐπιτυχία. Μαζὺ τῆς παίζει ρόλο πρωταγωνιστοῦ ὁ σύζυγός της κ. Γεννάδης, ὁ ἥρωας, ὁ καλλιτέχνης. Ὁ κ. Σαράφης μᾶς λέει στὸ τέλος τοῦ τόσου ἐνδιαφέροντος αὐτοῦ βιβλίου του: «Στὴν ὁδὸν Ἀγίου Κωνσταντίνου, σ' ἓνα φτωχικὸ δωμάτιο, ζῇ σήμερα ἡ Βερώνη—Γεννάδη. Ἡ δόξα, ἡ ὁμορφιά, ὅλα ἔχουν περάσει, καὶ ἡ καλλιτέχνης, πού ἐσημείωσε τόσους θριάμβους, ζῇ σήμερα μόνο μὲ τὶς ἀναμνήσεις, βυθίζει τὶς σκέψεις της στὸ ὠραῖο παρελθόν καὶ θαρρεῖ πῶς ἀκούει νὰ φθάνουν ἀπὸ μακριὰ τὰ χειροκροτήματα τῶν ἐξάλλων θαυμαστῶν της».

ΕΛΕΝΗ ΣΙΦΝΑΙΟΥ

Ἐκδόσεις

Μὲ τὴ συνήθη πολυτέλεια κ' ἐξαιρετικὴ φιλοκάλια ἐξεδόθη τὸ βον τεύχος τοῦ περιοδικοῦ «En Grèce», πού ἐκδίδεται ὡς γνωστὸν τῇ ἐπιμελείᾳ τοῦ Ὑφυπουργείου Τύπου καὶ Τουρισμοῦ. Ἡ ἐπὶ τοῦ ἐξωφύλλου εἰκόνα «Ἀνεμόμυλος στὴ Μύκονο» εἶναι ἔργον τοῦ γνωστοῦ Ἑλλήνου ζωγράφου Μυταράκη. Μεταξὺ τῶν ἄρθρων τοῦ τεύχους αὐτοῦ ἀναφέρομεν ἰδιαιτέρως τὸ τῆς κ. Ἀγγελ. Χατζημιχάλη «Λαϊκὴ Τέχνη». Τὸ ἄρθρον αὐτὸ κοσμεῖται μὲ ὠραῖες φωτογραφίες, ἔργα τῆς καλλιτέχνιδος κ. Νέλλυς.

Ἡ Ἐνωσις γιὰ τὴν ἠθικὴ καὶ τὴν κοινωνικὴ ὕγιειν, σωματεῖον πού ἱδρύσθη τὸ 1870 ἡ Ἰωσηφίνη Μπάτλερ, μᾶς ἔστειλε τὴν ἐπετηρίδα της γιὰ τὸ ἔτος 1937—1938. Τὸ τεύχος αὐτὸ περιέχει πλουσίαν καὶ πολὺ ἐνδιαφέρουσαν ὕλην.

Ψαράδες

Τοὺς βλέπω κάθε ἀπόβραδο πέρα στὴν ἡσυχὴ ἄμμουδιά —'κεῖ πού τῆς πόλης τὰ βουητὰ κι' ἡ ὀχλαλοὺς δὲν φτάνουν— ὅλους στὰ φύκια ξαπλωτοὺς, τὰ κουρασμένα μέλη τους ἀπ' τοῦ πελάου τὰ θάσσανα, γλυκὰ νὰ ξαποστάσουν....

Πλάϊ ἡ σκεβρὴ ψαρόβαρκα—μόνο τοὺς βιὸ κι' ἀπαντοχὴ— ἄναριγὰι στὸ λίκνισμα τοῦ ἔρωτευμένου μπότη..... κι' ἡ χύτρα ἡ καπνιστὴ σκορπὰ τριγύρω ὁσμές λιγόθυμες καθὼς κοχλάει μὲ λογιῆς πετρόψαρα γιομάτη...

...Ὅλοι τοὺς γέροι!... μὰ ἔχουνε στὴ ζαρωμένη τοὺς μορφὴ μιὰ πραότητα ζωγραφιστὴ καὶ τόση καλωσύνη πού λές, πῶς ἀπ' τοὺς ἄγριους θυμούς τοῦ πέλαου, τίποτε δὲν κλείσαν στὴ δαρμένη τοὺς ψυχὴ, παρὰ γαλήνη....

Σὲ λίγο ἀπλᾶ κι' εἰρηνικὰ τὸ δεῖπνο τοὺς θὰ μοιραστοῦν κι' ὅστερα κάτι ἀπ' τοὺς παληοὺς καὶ μούους τῶν θὰ ἱστορήσουν, ὅσπου ἀπ' τὰ θάθη νᾶρθουνε τὰ περαγίσια πνέματα πονετικά κι' ἀνάλαφρα, σὲ ὕπνο νὰ τοὺς βυθίσουν....

Κι' ὅταν τὰ ρόδινα φιλιὰ τῆς γλυκοθάρας χρυσάυνης στὰ γυαλιστὰ τοὺς μέτωπα, τοὺς ἀλαφροῦπνῆσούν θὰ πιάσουν τ' ἀρμυρόβρεχτα κουπιά μὲ χέρια ἀτσάλινα καὶ τραγουδώντας, τὴ σκληρὴ δουλειὰ τοὺς θ' ἀρχινήσουν....

Κορροί

ΧΡΗΣΤΟΣ Κ. ΔΑΠΕΡΓΟΛΑΣ

Στήλη Κοινωνικής Προνοίας

Οι Έξοχές Έργαζομένων Γυναικών στην Έκάλη

Όπως κάθε χρόνο, λειτουργούν και φέτος κανονικά οι Έξοχές των Έργαζομένων Γυναικών στην Έκάλη. Στο καινούργιο ιδιόκτητο γήπεδο του Σωματείου, όχι μακριά από τις περυσινές κατασκηνώσεις, έγιναν οι νέες εγκαταστάσεις. Καί πρώτα απ' όλα έγιναν ένας πλατύς άμαξετός δρόμος, που φθάνει ως τα μαγειρεία της κατασκηνώσεως, και που συντομεύει την απόστασι κ' έτσι η κατασκήνωσις απέχει τώρα μόλις 150 λεπτά από τη κεντρική πλατεία της Έκάλης. Επίσης εκτίσθη ευρυχωρότατο μαγειρείο και ύπoστεγο, που χρησιμεύει για τραπεζαρία. Οι κοιτώνες έμειναν όπως και πριν σε σκηνές, όπου έχουν τοποθετηθή ανά 12 κρεβάτια. Αί σημερινά κατασκηνώσεις μπορούν να περιλάβουν 110 άτομα, που αλλάζουν κάθε 20 ημέρες, ώστε από τον Ιούνιον ως τον Σεπτέμβριον μπορούν να πραγματοποιηθούν 5 αποστολές κοριτσιών. Το σωματεϊον λογαριάζει όμως να επεκτείνη τις εγκαταστάσεις, ώστε σε τρία χρόνια να υπάρχουν 3 ομάδες από 120 κατασκηνώτριες συγχρόνως, που ή κάθε μιά θα είναι ξεχωριστή στη ζωή της έξοχής, θα τροφοδοτούνται όμως από μιά κεντρική κουζίνα.

Στην κατασκήνωσι ζούν ευτυχισμένα και άρμονικά εργάτριες εργοστασίων, εργάτριες χειροτεχνίας και υπάλληλοι. Ό συγχρωτισμός των τελευταίων με τις εργάτριες έδωσαν ως τώρα θαυμάσια άποτελέσματα. Το Έθνικόν Συμβούλιον Έλληνίδων έστειλε στις έξοχές της Έκάλης αρκετές εργάτριες των εργαστηρίων Βύρωνος και μαθήτριες της Νυκτερινής Σχολής Πετραλώνων. Όπως κάθε χρόνο, έδέχθη ή κατασκήνωσις και φέτος 5 κορίτσια δωρεάν, υποδεικνύόμενα από το Ε. Σ. Ε., εις μνήμην Ραλλούς Γεωργαντά.

Το Τμήμα Σωματικής Αγωγής και Ψυχαγωγίας έδωκε την 13ην Ιουλίου εις την τάρτασαν του ξενοδοχείου «Βασιλεύς Γεώργιος» ωραίαν χορευτικήν έορτήν, εις την οποίαν προσήλθε πολὺς και έκλεκτός κόσμος. Αί εισπράξεις θα διατεθούν για το συσσίτιον των παιδιών της Κενίστρας Πετραλώνων.

Την 16ην Αυγούστου έγιναν τὰ εγκαίνια

του δαπάναις του Κράτους νέου Σταθμού Πρώτων Βοηθειών. Εις την τελετήν παρέστησαν ό κ. Πρόεδρος της Κυβερνήσεως, ό Υπουργός της Κρατικής Υγιεινής, ό Δήμαρχος Αθηναίων και πολλοί κεκλημένοι. Το μεγαλειώδες αυτό έργον τιμά, όπως και τόσα άλλα, την Έθνικην Κυβέρνησιν.

Το Πατριωτικόν Ίδρυμα, το όποϊον διευθύνει την οργάνωσιν των λαϊκών και μαθητικών συσσιτίων υπέβαλεν εις το Υπουργείον Κρατικής Αντιλήψεως τόν απολογισμόν του. Κατ' αυτόν διανεμήθησαν κατά το 1938 381.593 μερίδες φαγητού και άρτου εις άπόρους και 2.203.331 μερίδες εις άπόρους μαθητάς.

Ειδήσεις

Με όλες τις διεθνείς πολιτικές και οικονομικές δυσκολίες συνήλθαν στη Κοπεγχάγη για το Συνέδριο της Διεθνούς Ένώσεως Γυναικών αντιπρόσωποι 22 κρατών. Η πρόεδρος κ. Corbett Ashby έχαιρέτησε τας συνέδρους με έμπνευσμένην προσφώνησιν. Συνεζητήθησαν τὰ έξης ζητήματα: Ισοπολιτεία, Ιθαγένεια της παντρεμένης γυναίκας, διατήρησις της ιθαγενείας, εργασία, ή γυναίκα στη δημοσία υπηρεσία, ισότης ήθικής, και ειρήνη.

Το Υπουργείον Έθνικής Παιδείας έστειλεν εις τους επιθεωρητάς της στοιχειώδους εκπαιδεύσεως, τούς διευθυντάς των Παιδαγωγικών Ακαδημιών και έν γένει εις πάντας τούς εκπαιδευτικούς λειτουργούς έγκύκλιον, δι' ής τούς συνιστά να διαβάσουν το τελευταίο βιβλίο της κ. Μαρίας Π. Αργυροπούλου «Πρόοδος και Συγχρονισμός του Έθνους».

Σμήνος τουρκικών αεροπλάνων, διοικούμενον από την αεροπόρον Σαμπτυχιέ, θετήν κόρην του Κεμάλ, θα ένεργήση πτήσιν μέχρι Λονδίνου τόν προσεχή Οκτώβριον. Τα αεροπλάνα θα κυβερνώνται αποκλειστικώς από γυναίκες αεροπόρους, θα σταθμεύσουν δέ και εις Παρισίους. Το ίδιον σμήνος θα ένεργήση πτήσεις εις Αθήνας, Βουκουρέστιον και Βελιγράδιον.

Στη Γαλλία διωρίσθη επιθεωρήτρια των Τ.Τ.Γ. της Μασσαλίας ή κ. Λαγκούτ, ή οποία εί-

ναι και ή πρώτη γυναίκα, που καταλαμβάνει τέτοια θέσι.

Στη Νορβηγία έδωσαν εξετάσεις για την είδοσο της στο διπλωματικό στάδιον ή κ. Γκόντρουν Μάρσιους, μόνη αυτή γυναίκα μεταξὺ έννέα ανδρών. Θα είναι στην ιστορίαν ίσως ή πρώτη Νορβηγίς διπλωμάτις.

Το παιδικό θέατρο Το Τμήμα Γραμμάτων του Διεθνούς Συμβουλίου Γυναικών περιελάμβανε στο πρόγραμμα των εργασιών του, των έτών 1936—1938, το ζήτημα της ιδρύσεως σε κάθε χώραν ένός εθνικού παιδικού θεάτρου. Σχετικώς έστάλησαν έρωτήματα σε 32 κράτη, έκ των οποίων απήντησαν 17. Έξ αυτών έννέα έχουν ήδη εθνικόν παιδικόν θέατρον, όκτώ δέ άλλα απήντησαν ότι στεροούνται τοιούτου θεάτρου. Τα άποτελέσματα των θεάτρων αυτών είναι ιδιαιτέρως αξιοσημείωτα και αί συναφείς στατιστικάι θα έπρεπε να κινούν τόν φθόνον άλλων μεγαλυτέρων κρατών στερουμένων θεάτρων.

Π. χ. στην Πράγα υπάρχουν 12 τακτικές σκηνές, που παίζουν 2 ή 3 φορές την εβδομάδα έργα για παιδιά. Υπάρχουν επίσης 2.830 σχολεία που έχουν θέατρο και παίζουν περι τὰ δέκα έργα το χρόνο, το δέ Ίνστιτούτο του Μαζαρκ έχει έκδόσει κατάλογον θεατρικών έργων, που είναι κατάλληλα για παιδιά και βιβλία, δια των οποίων οδηγούνται οι διδάσκαλοι στην έπιλογή των έργων.

Στη Γιουγκοσλαυία υπάρχει σχεδόν σε κάθε σχολείο παιδικό εθνικό θέατρο, το δέ κράτος επιχορηγεί το εθνικόν θέατρον, το όποϊον δίδει άπογευματινές παραστάσεις για παιδιά με ρεπερτόριο από κλασικά έργα και έργα ξένων συγγραφέων.

Στην Πολωνία υπάρχουν επίσης πολλά παιδικά θέατρα επιχορηγούμενα από το Κράτος, ό δέ προϋπολογισμός για τὰ θέατρα αυτά άνέρχεται σε 500 χιλ. γαλλικών φράγκων.

Το Ιταλικόν Υπουργείον Παιδείας ένεκαινίασεν εσχάτως το Ιταλικόν Ραδιοφωνικόν Πανεπιστήμιον, που έχει ως σκοπόν την διάδοσιν της Ιταλικής γλώσσης στην άλλοδατη με μαθήματα μέσω των ραδιοφωνικών έκπομπών, που γίνονται από λογοτέχνες και διασημούς ανθρώπους των γραμμάτων.

Στη Δανία επέτυχαν κατά τις τελευταίες εκλογές τρεις γυναίκες ως μέλη της Βουλής. Στο Βέλγιον εξέλέγησαν 2 γυναίκες βουλευτάι και 2 γερουσιασταί. Στην Τουρκία ανήκουν 14 γυναίκες στην Έθνική Συνέλευσι.

Η δις Μίλδρεδ Πόπε καθηγήτρια των ρωμανικών γλωσσών στο Μάντσεστερ, άνηγορεύθη διδάκτωρ, τιμής ένεκεν, του Πανεπιστημίου του Βορδώ.

Στα άγγλικά έπαρχιακά συμβούλια (County Councils) ανήκουν μεταξύ 6000 μελών 231 γυναίκες. Ο αριθμός φαίνεται μικρός εάν λάβη κανείς υπ' όψιν, ότι οι γυναίκες είναι έκλέξιμες για τὰ συμβούλια αυτά ήδη από του 1888.

Στο Καντόνι της Ζυρίχης συζητείται ή καθιέρωσις της γυναικείας αστυνομίας. Απο τις Έλβετικές πόλεις εισήγαγον ως τώρα τέσσαρες τη γυναικεία αστυνομία: ή Βέρνη, ή Γενεύη, ή Λωζάννη και ή Βασιλεία.

Ο Υπουργός Υγιεινής της Γαλλίας εισήγαγε—προς το παρόν προαιρετικό—το δελτίον υγείας (carte de santé). Δηλ. ό κάτοχος τοιούτου δελτίου απαλλάσσεται από τις πολυάριθμες διατυπώσεις ένός πιστοποιητικού υγείας, που απαιτείται σε πλείστες περιστάσεις. Ο ύπουργός έλπίζει ότι ό λαός θ' άναγνωρίση έτσι το σκόπιμο του νόμου, πριν τόν καταστήση υποχρεωτικό.

Αί εργασίαι της Ισπανικής Πρεσβείας στο Δουβλίνο διευθύνονται κατ' αυτάς από την έπιτετραμμένην κ. Μαίρη Κονουάι.

Η κ. Έδιθ Χάϊσκελ διωρίσθη ύφηγητής της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου του Βερολίνου για το μάθημα της Ιστορίας της Ιατρικής. Για πρώτη φορά κατέχει γυναίκα τοιαύτην θέσιν.

Η Διοίκησις των Γερμανικών Ταχυδρομείων προσλαμβάνει εσχάτως περισσότερες γυναίκες στην υπηρεσία της. Αί υπάλληλοι αυτάι τοποθετούνται στα γραφεία, στα κέντρα τηλεφώνου, στην παραλαβή τηλεγραφημάτων και στα Ταμειστήρια. Έν τω μεταξύ διωρίσθησαν σε μερικές πόλεις και γυναίκες ως ταχυδρομικοί διανομείς. Είναι όμως ευνόητον, ότι ή υπηρεσία αυτή προκειμένου περι γυναικών θα πρέπει να τροποποιηθή κάπως. Ο άνδρας διανομείς μεταφέρει από το ταχυδρομείο του ως τους παραλήπτας, θάρος μέχρι 30 χλγρ., πράγμα, που θ' άναγκάση την ταχυδρομικήν υπηρεσίαν να διορίση εις άκτίνα 100 ανδρών 120 γυναίκες διανομείς.

Επίσης προσλαμβάνονται ήδη στη Γερμανία γυναίκες ως εισπράκτορες στα ηλεκτρικά τράμ και στα λεωφορεία.

Ο θάνατος της Dame Maria Ogilvie Gordon. Έξέχον μέλος του προεδρείου του Διεθνούς

Συμβουλίου Γυναικών, η Μαρία Ogilvie Gordon απέθανε στο Λονδίνο. Με την αποθανούσαν εκλείπει μία μεγάλη φυσιογνωμία, μία διακεκριμένη επιστήμων—είχε σπουδάσει γεωλογίαν και ήταν μέλος πλείστων γεωλογικών εταιριών— αλλά και μία ακούραστη εργάτις κοινωνική. Τό ὄνομά της είναι ἀπὸ ἐτῶν συνδεδεμένο μετὸ Δ. Σ. Γυναικῶν, τοῦ ὁποῦ ἦταν κατὰ πρῶτον γραμματεὺς, κατόπιν ἀντιπρόεδρος καὶ τελευταίως ἐπίτιμος ἀντιπρόεδρος τῆς μεγάλης αὐτῆς γυναικείας ὀργανώσεως. Τὸ 1935 τῆς ἀπενεμήθη ὑπὸ τῆς Ἀγγλικῆς Κυβερνήσεως ὁ τίτλος τῆς «*Dame of the British Empire*», γιὰ τὶς σπουδαῖες τῆς ὑπηρεσίες στὴν κοινωνικὴ πρόνοια. Ὡς μία τῶν πιὸ διακεκριμένων προσωπικοτήτων τῆς διεθνούς γυναικείας κινήσεως εἶχε λάβει μέρος σ' ὅλες τὶς συνελεύσεις καὶ ὁ θάνατός της ἀφίνει μέγα κενὸν στοὺς κύκλους αὐτοὺς ποὺ στερήθηκαν μιὰ πραγματικὰ δραστηρία καὶ πολῦτιμον συνεργάτιδα.

Ἡ χήρα Αἰκατ. Ι. Σιδερίδου διὰ τῆς διαθήκης της κατέλειπε κληροδότημα γιὰ τὴν Ἱδρυσι νέας πτέρυγος στὸ φθισιατρεῖο Νταοῦ Πεντέλης, ποὺ θὰ περιλαμβάνη 25 κλίνας, ἐξ ὧν αἱ 15 θὰ καταλαμβάνονται μονίμως ἀπὸ ἀπόρους ἀσθενεῖς, καταγομένους ἀπὸ τὸ χωριὸ Ἀπιδιὰ τῆς ἐπαρχίας Ἐπιδαύρου Λιμηρᾶς. Ἐπίσης ὥρισε κληροδότημα 225.000 δρχ. ὑπὲρ τοῦ Ζαννείου Νοσοκομείου Πειραιῶς, 500.000 δρχ. ὑπὲρ τῆς Ριζαρείου Σχολῆς, 100.000 δρχ. ὑπὲρ τοῦ Γηροκομείου Πειραιῶς, 75.000 ὑπὲρ τοῦ Πειραϊκοῦ Συνδέσμου, μικρότερα ποσὰ ὑπὲρ διαφόρων ἐκκλησιῶν καὶ 75.000 ὑπὲρ τοῦ Οἴκου Τυφλῶν.

Στὴν Ἀννα Ντάλ, πρόεδρον τῆς Ἑθνικῆς Ἐνώσεως τῶν Γυναικῶν τῆς Νορβηγίας διὰ τὴν δημοσίαν ὑγιεινὴν, ἀπενεμήθη ὁ τίτλος τοῦ ἱππότου τῆς ἀξίας τοῦ Ἀγίου Ὀλάφ, εἰς ἀναγνώρισιν τῶν ἐργασιῶν της διὰ τὴν ὑγιεινὴν καὶ εἰδικώτερον διὰ τὴν πρωτοβουλίαν, τὴν ὁποῖαν εἶχε νὰ ἰδρῶσιν εἰς Ὁσλο νοσοκομεῖον διὰ τοὺς ρευματικούς. Σημειωτέον ὅτι εἶναι τὸ πρῶτον τοιοῦτον νοσοκομεῖον ποὺ ἱδρύεται ἐν Νορβηγίᾳ.

Στὴ Σοβιετικὴ Ρωσία οἱ γυναῖκες καταλαμβάνουν ἀξιολόγους θέσεις. Οὕτω ἡ Πολίνα Σεμσκόνα, σύζυγος τοῦ Ρώσου πρωθυπουργοῦ, διωρίσθη ἐπιθεωρήτρια τῆς ἱχθυοβιομηχανίας.

Ἐξ ἄλλου μία ἀπὸ τὰς καλυτέρας γυναῖκας πιλότους, ἡ δνὶς Βαλεντία Γκριγκοποβόσα

διωρίσθη ἀρχηγὸς τῆς Διεθνούς Ἀεροπορικῆς Ἐνώσεως ἐν Ρωσίᾳ.

Τὸ γαλλικὸν Ὑπουργεῖον Ἀποικιῶν ὑπέβαλε στὸν Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας πρὸς ὑπογραφὴν διάταγμα, διὰ τοῦ ὁποῦ ἐπιτρέπεται ἡ ἐξάσκηση τοῦ δικηγορικοῦ ἐπαγγέλματος εἰς τὰς γυναῖκας τῆς Ἰνδοκίνας. Συγχρόνως οἱ διοικηταὶ τῶν ἄλλων ἀποικιῶν διετάχθησαν νὰ λάβουν τὰ αὐτὰ μέτρα, οὕτως ὥστε αἱ γυναῖκες νὰ ἔχουν τὸ δικαίωμα τοῦ δικηγορεῖν εἰς ὅλας τὰς γαλλικὰς ἀποικίας.

Αἱ ραδιοφωνικαὶ ὁμιλίαι τοῦ Ε.Σ.Ε. Κατὰ τὴν ὥραν τῆς Ἑλληνίδος, ποὺ καθιερώθη ἀνὰ Δευτέραν ὑπὸ τοῦ Ἑθν. Συμβουλίου Ἑλληνίδων, ὁμιλήσαν τὸν Ἰούλιον καὶ Αὐγουστον αἱ κ. κ. Ἑλένη Σιφναίου, με θέμα «Τὸ σπῆτι μας», ἡ κ. Ἑλμίνα Παντελάκη «Γιὰ τὴν ἐπίδρασιν τῶν ἀρμονικῶν συμβιώσεων τῶν γονέων ἐπὶ τῆς ψυχικῆς ἀναπτύξεως τῶν παιδιῶν», ἡ κ. Ἑλλη Ἀποστολίδου, με θέμα «Μιὰ μεγάλη κυρία», ἡ κ. Ἀλεξ. Μαντζουλίνου «Γιὰ τὴν γυναῖκα στὴ μουσικῇ», ἡ κ. Λουκία Εὐθυμίου, με θέμα «Πῶς θὰ κάνωμε τὰ παιδιά μας εὐτυχισμένα», ἡ κ. Α. Μαγιάκου «Γιὰ τὴν ἐπίδρασιν τῆς παιδικῆς ζωῆς τοῦ Σολωμοῦ στὰ ποιήματά του» καὶ ἡ κ. Δίπλα Μαλάμου «Ἀπὸ τὴν ἱστορίαν τοῦ γυναικείου στολισμοῦ».

Στὴ Κονίστρα Πετραλῶνων ἐωρτάσθη ἡ 4η Αὐγούστου με συμμετοχὴ τῆ χαρὰ τῶν μικρῶν καὶ τὸν ἐνθουσιασμό τῶν μεγάλων. Τὰ παιδιά τραγοῦδῃσαν, ἀπήγγειλαν, ἐχόρεψαν καὶ πανηγύρισαν κατὰ τὸν ὠραιότερον τρόπον.

Ἡ νέα δήμαρχος τοῦ Δουβλίνου—ἡ πρώτη ἄλλως τε «δημαρχίνα» τῆς πόλεως—διέταξε ν' ἀφαιρεθῇ ἀπὸ τὴν μεγάλην αἴθουσαν τοῦ Δημαρχείου ἡ εἰκόνα τῆς Βασιλίσσης Βικτωρίας, διότι, ὅπως ἀνεκοίνωσεν, «ἡ βασίλισσα Βικτωρία πάντοτε ἐμίσησε τὴν Ἱρλανδίαν».

Ἡ γνωστὴ ἱατρός καὶ καθηγήτρια τοῦ Ἑθνικοῦ Πανεπιστημίου κ. Ἀγγελικὴ Παναγιωτάτου μετέβη εἰς Νέαν Ὑόρκην, ὅπως λάβῃ μέρος στὸ ἐκεῖ τρίτον συνέδριον μικροβιολογίας. Εἰς τὸ συνέδριον αὐτό, ὅπου ἀντιπροσωπεύθησαν ὅλαι αἱ χῆραι τοῦ κόσμου, ἡ κ. Παναγιωτάτου ἔκαμεν ἀνακοίνωσιν περὶ ἀμοιβαίας δώσεως ὡς τροπικοῦ νοσήματος.

Μία φιλόανθρωπος διαθήκη. Ὁ ἀποθανὼν Ἀντ. Σ. Ἀντωνιάδης ἐκληροδότησε τὴν ἐν Ἀθῆναις ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ξενοφώντος οἰκίαν του εἰς τὸν Δῆμον Ἀθηναίων, ὅπως χρησιμοποιοθῇ ὡς μαευτικὴ καὶ γυναικολογικὴ κλινικὴ, ὅπου θὰ εἰσάγονται δωρεὰν ἄποροι ἐπίτοκοι γυναῖκες.

Πρὸς πλουτισμὸν τῆς κλινικῆς δι' ἐργαλείων, διὰ τὴν ἐπίπλωσιν καὶ συντήρησίν της, ὁ μεταστάς ἀφησεν εἰς τὸ ἴδρυμα χρεώγραφα 5 ἑκατομμυρίων δραχμῶν.

Ἡ Περιφερειακὴ Διοίκησις Θηλέων Πρωτεύουσας τῆς Ε. Ο. Ν. εἶχε τὴν εὐτυχὴ ἔμπνευσιν νὰ ὀργανώσῃ καὶ νὰ δώσῃ εἰς τὸ πλαίσιον τῶν ἑορτῶν τῆς 4ης Αὐγούστου, με μεγάλη ἐπιτυχία, στὴν τοποθεσίαν «Νταμάρια» τοῦ Λυκαβηττοῦ, μιὰ ἐξαιρετικὰ καλλιτεχνικὴ παράστασιν με τὴν «Πενθεσίλεια» τοῦ Γερμανοῦ ποιητοῦ Κλά-στ, κατὰ διδασκαλίαν τοῦ σκηνοθέτου τοῦ Βασιλικοῦ Θεάτρου κ. Τ. Μουζενίδη. Τὸ χορογραφικὸν μέρος εἶχαν ἀναλάβει οἱ κ. κ. Πολ. Ματέυ καὶ Λουκία Σακελλαρίου.

Γράμματα πρὸς τὴν «Ἑλληνίδα»

Ἀγαπητὴ «Ἑλληνίς»,

Πιστεύω πῶς ἡ λιγύλογη περιγραφή γιὰ τὶς μεγάλες γιορτὲς ποὺ γίνονται κάθε χρόνο στὸ θέατρο τῆς Orange, θὰ ἐνδιαφέρουν τὶς πολυπληθεῖς ἀναγνώστριάς σου. Ἐτυχε νὰ τὶς παρακολουθῶ φέτος καὶ παρέστησαν στὴ φαντασίαν μου τὸν πανελλαδικὸ συναγερμό, ποὺ ἐσεῖκωνε κάθε γραμματισμένο ἀπὸ κάθε γωνίαν τῆς Ἑλλάδος, νάρθη ν' ἀκούσῃ τὶς «τρίλογίες» στὰ θέατρα τῆς ἐποχῆς.

Δὲν θέλω νὰ μιλήσω γιὰ τὸν «Οἰδίποδα», ποὺ εἰδικώτερον ἀπὸ μένα θεωροῦν ὡς τὸ θαυμαστότερον ἔργον τοῦ Σοφοκλῆ, οὔτε γιὰ τὴν θαθεὶά ἐννοία ποὺ κλείνει κάθε του φράσι, οὔτε γιὰ τὴν τραγικὴν ἀρμονίαν τοῦ χοροῦ, ποὺ ἀντιλαλεῖ θαθεὶά στὴν ψυχὴ.

Θέλω ν' ἀναφέρω τὸ ἔργο τοῦ Γαβριήλ Μπουσσὺ καὶ τὴν «εὐρηξή» μετάφρασί του, καὶ τὸν Ἑρβὲ τῆς Γαλλικῆς Κωμῳδίας, με τὸ ἀφθαστὸ παίξιμό του, γεμᾶτο δύναμι καὶ πάθος ἀφάνταστο καὶ νὰ σοῦ μεαδῶσω τὴν θαθεὶά συγκίνησιν ποὺ γέμισε τὴν ψυχὴ μου, βλέποντας μαζεμένο τὸ πλῆθος στὶς κερκίδες τοῦ ἀρχαίου θεάτρου. Δέκα ἕως δώδεκα χιλιάδες θεαταὶ εἶχαν προσέλθει ὑπὸ οὐρανὸ ἀντάξιο τοῦ Ἀττικοῦ. Τὸ φεγγάρι εἶχε κι' αὐτὸ ἐκινήσει ἀπὸ τὶς πλαγιὰς τοῦ Ὑμηττοῦ, νάρθη νὰ φέρῃ τὴ λαμπερὴν του χάριν στὴν Ἑλληνοπρεπὴ αὐτὴ γωνίαν τῆς Προβηγγίας, δίπλα στὴν πύλη, ποὺ θυμίζει τὴν Πύλην τοῦ Ἀδριανοῦ. Τίποτε δὲν ἀπομένει ἀπὸ τὰ στολίδια καὶ τὶς κολῶνες,

ἐκτὸς ἀπὸ τὶς τρεῖς πύλες, ποὺ φέρουν στὰ παρασκήνια, μὰ στὸ κάθε περιθώριον τοῦ χωριοῦ, ἀνθισμένο με ροδοδάφνες καὶ γιασεμιά, θρίσκει κανεὶς κομμάτια ἀπὸ κολῶνες καὶ ἀγάλματα, ἐνῶ τὸ μουσεῖο εἶναι γεμᾶτο ἀπὸ συντρίμματα ποὺ ρήμαξεν ὁ χρόνος μετὰ τὴν χρησιμοποίησιν τοῦ θεάτρου ὡς φρούριον καὶ λατομεῖον.

Θὰ ἔπρεπε κάθε Ρωμῆος νὰ ἰδῇ, νὰ νοιώσῃ, ὅπως ἐγώ, τὴ θρησκευτικὴ προσοχὴ καὶ τὴν εὐλαβικὴν σιγαλίαν, ποὺ κρατοῦσε τὸ ἀκροατήριον σὲ ὅλη τὴν παράστασιν. Μόνον μιὰ στιγμὴ ἢ προσοχὴ ἀποσπάστηκε ἀπὸ τὴν σκηνή, ὅταν πάνω ἀπ' τὸ «τεῖχος» μιὰ κουκουβάγια, θυμωμένη ἴσως ἀπὸ τὸ φωτισμό, ἦ, θαρρῶ μᾶλλον σταλμένη ἀπὸ τὴν Ἀθηνᾶ, ἔρριξε τὴν κραυγὴ τῆς τρεῖς φορές, χαιρετισμὸ τοῦ Ὀλύμπου στοὺς ξενόφωνους μύστες τῆς Τέχνης.

Γιὰ τὴν ἑλληνικὴν μου ψυχὴν, ἡ πιὸ παθητικὴ στιγμὴ ἦταν, σὺν τὸ ἀκροατήριον, ἔξαλλο ἀπὸ ἑλευσίνειον, μπορεῖ κανεὶς νὰ πῇ, ἐνθουσιασμό, χειροκροτοῦσε τοὺς θαυμαστοὺς στὴν ὑπόκρισιν ἡθοιοὺς τοῦ Γαλλικοῦ θεάτρου καὶ εἰδικὰ τὴν κ. Ντελβὰγκ, καὶ τὸν Ἑρβὲ, ποὺ ὠργάνωσε τὴν σκηνοθεσίαν ἀμίμητα. Ὁ κ. Μπουσσὺ, ὀρθὸς στὴν κερκίδα, ἐφώναζε με καταφανὴ συγκίνησι: «Στὴ δόξα τοῦ Σοφοκλῆ καὶ τῆς πατρίδος τοῦ τῆς Ἑλλάδας», κλείνοντας ἔτσι τὴ νύχταν αὐτὴ τῆς Προβηγγίας, ποὺ ἔμοιαζε σαν Ἀττικὴ.

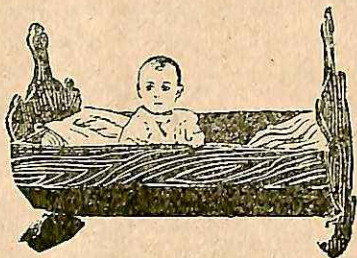
Παρίσιον, Αὐγουστος 1939.

ΛΟΥΚΙΑ ΠΩΜΑΡΕ-ΚΑΡΑΚΑΤΣΑΝΗ

Πα ρ α κ α λ ο ὦ ν τ α ι οἱ συνδρομήτριες τῆς «Ἑλληνίδος», ὅσες στὶς κρίσιμες στιγμὲς ποὺ διέρχεται ὁ κόσμος, θέλουν νὰ ἐργασθοῦν ἐθελοντικῶς εἰς ὅποιαν δὴποτε ἐργασία, νὰ ἐγγραφοῦν εἰς τὰ γραφεῖα μας, ὁδὸς Ἀλεξ. Σούτσου, εἰς τὸν πρὸς τοῦτο ἀνοιχθέντα κατάλογον 11-1 π. μ.

Στήλη για τις μητέρες

Καθώς γράφαμε στο προηγούμενο τεύχος ή τροφή των παιδιών κατά τους πρώτους μήνες της ζωής των είναι το γάλα.

Όταν όμως το βρέφος συμπληρώση τὸν ὄγδοο μῆνα, εἶναι πιά σὲ θέση, καὶ ἔχει ἀνάγκη, νὰ φάη καὶ κάτι ἄλλο, ἐκτὸς ἀπὸ γάλα. Ἡ καταλληλότερη τροφή τότε εἶναι ἡ ἀμυλοῦχος.

Καὶ τώρα ἂς δοῦμε πῶς θὰ παρασκευάσουμε καὶ πῶς θὰ δώσουμε τὶς πρώτες σουπες. Πρῶτα-πρῶτα πρέπει νὰ ἔχουμε ὑπ' ὄψει μας πῶς δὲν πρέπει νὰ ἀλλάζουμε ἀπότομα τὴ δίαιτα τοῦ παιδιοῦ. Θὰ πηγαίνουμε σιγά-σιγά. Ἄν τὸ παιδάκι ὡς τὸν ὄγδοο μῆνα ἔπαιρνε μόνο μητρικὸ γάλα, θὰ τοῦ ἀντικαταστήσωμε στὴν ἀρχὴ γιὰ δέκα μέρες ἕνα θηλασμό, δίνοντάς του δέκα κουτάλια τῆς σούπας γάλα, 150 γρ. περίπου, κι' ἕνα κομμάτι ζάχαρη. Ἄν τὸ παιδί χωνέψῃ καλὰ τὸ γάλα, θάζουμε μέσα κι' ἕνα κουτάλακι ἄλευρι. Σὲ λίγες μέρες τὸ ἕνα κουτάλακι γίνεται δυό, καὶ τότε ἀντικαθιστοῦμε καὶ τὸ δεύτερο θηλασμό κ. οὐ. κ.

Τὸ ἄλευρι, ποὺ πρέπει νὰ μεταχειρισθοῦμε κατὰ τοὺς πρώτους μῆνες, εἶναι σιμιγδάλι, ριζάλευρο, κριθαράλευρο καὶ ἄλλα διάφορα εἶδη ἀλεύρων, ποὺ πωλοῦν γιὰ τὸ σκοπὸ αὐτό.

Όταν τὸ βρέφος ἀρχίξῃ πιά νὰ δοκιμάζῃ καὶ ἄλλες ἐκτὸς ἀπὸ τὸ γάλα τροφές, ὀλιγοστεύουμε τὴν ποσότητα τοῦ μητρικοῦ γάλακτος, ποὺ τοῦ δίνουμε καὶ σιγά-σιγά τὸ ἀπογαλακτίζουμε ἐντελῶς.

Ἡ καλύτερη ἐποχὴ διὰ τὸν ἀπογαλακτισμὸ εἶναι κατ' ἐξοχὴν ὁ χειμῶνας, τὸ φθινόπωρο καὶ ἡ ἀνοιξίς κι' αὐτό, γιὰτὶ μὲ τὶς ζέστες οἱ ἐντερικὲς ζυμώσεις εἶναι εὐκολώτερες καὶ ἡ ξέαντληση τοῦ παιδικοῦ ὀργανισμοῦ γίνεται γρηγορώτερα.

Μετὰ τὸν ἀπογαλακτισμὸ ἀρχίζει μιὰ νέα περίοδος τῆς ζωῆς τοῦ παιδιοῦ. Πολλές φορές συμβαίνει τὸ παιδί νὰ μὴ θέλῃ νὰ φάῃ ξένη

τροφή, ἐπειδὴ δὲν τὴν ἐδοκίμασε καὶ δὲν ξέρει τί εἶναι.

Ἐχει συνηθίσει τὴν τάδε ὥρα νὰ θηλάζῃ καὶ ἀπαιτεῖ μὲ κλάματα καὶ πείσματα τὴ συνηθισμένη του τροφή.

Ἡ μητέρα τότε πρέπει νὰ φανῇ κάπως σκληρὴ. Πρέπει νὰ ἐπιμείνῃ, κι' ἂν τὸ παιδί ἀρνεῖται ἀκόμα νὰ φάῃ, ἂς τοῦ ἀφήσῃ τὸ φαγητὸ κοντά του καὶ νὰ σηκωθῇ νὰ φύγῃ ἀπὸ τὸ δωμάτιο. Ἄν ἐξακολουθήσῃ νὰ μὴ θέλῃ νὰ φάγῃ, δὲν θὰ φάγῃ, παρὰ μόνον τὴν ὥρα τοῦ ἐπομένου γεύματος. Μ' αὐτὸ τὸν τρόπο θὰ μάθῃ, ὅτι κάθε του ἰδιοτροπία ἀποβαίνει εἰς θάρος του. Δὲν πρέπει νὰ νομίζετε πῶς τὰ μωρὰ δὲν καταλαβαίνουν. Βάλετέ το καλὰ στὸ νοῦ σας, πῶς ἕνα παιδάκι μόλις 5—6 μηνῶν εἶναι πολὺ πιὸ πονηρὸ ἀπὸ σᾶς, καταλαβαίνει τὴν ἀδυναμία σας σ' αὐτό, καὶ σᾶς ἐκθιάζει μὲ τὸν τρόπο του.

Ἀνάλογα περιστατικὰ συμβαίνουν καθημερινῶς. Τὸ παιδί δὲν θέλει νὰ φάῃ καὶ κλαίει· ἡ μητέρα εἶναι τότε ὑποχρεωμένη ἢ νὰ ὑποχωρήσῃ ἢ νὰ ἐπιβάλῃ τὴ θέλησὶς της ἀπαξ διὰ παντός. Ἄν δὲν κατορθώσῃ τὸ δεύτερον, στὴ μιὰ δυστροπία τοῦ παιδιοῦ θὰ προστεθῇ ἄλλη καὶ τέλος ἡ διατροφή καὶ ἀνατροφή τοῦ παιδιοῦ θὰ καταντήσῃ προβληματικὴ.

Ἄς προσέξουν λοιπὸν οἱ νέες μητέρες νὰ μὴ ὑποταχθοῦν στὴ θέληση τοῦ μικροῦ αὐτοῦ τυράννου, πρᾶγμα ποὺ θὰ εἶναι εἰς ὄφελος καὶ τῶν δύο.

M. B.

Μερικὲς πρακτικὲς συμβουλές

Γιὰ νὰ καθαρίσετε χάλκινα ἀντικείμενα λερωμένα ἀπὸ μελάνι, νὰ τὰ τρίψετε μὲ μιὰ βουρτσάκι βουτηγμένη πρῶτα σὲ ζεστὴ καὶ πυκνὴ διάλυση σόδας, καὶ ἔπειτα μὲ διάλυση ὀξαλικοῦ ὁξέος 10%. Προσοχὴ μὲ τὸ τελευταῖο διότι εἶναι δηλητήριο.

Οἱ χωματένιες χύτρες ραγίζουν συχνὰ ἀπὸ τὴν διαρκὴ ἐπαφὴ τους μὲ τὴ φωτιά. Γιὰ νὰ ἀποφύγετε αὐτὸ τὸ κακὸ δὲν ἔχετε παρὰ νὰ τὶς τρίψετε ἀπὸ κάτω μὲ λίγο σκόρδο.

Τὰ βρασμένα χορταρικά διατηροῦν ζωηρὸ πράσινο χρῶμα, ἂν προσθέσετε στὸ νερὸ ποὺ τὰ βράζετε λίγη διττανθρακικὴ σόδα καὶ ἀφήσετε τὴν κατσαρόλα ξεσκεπάστη. Οἱ χωματένιες χύτρες εἶναι οἱ πιὸ κατάλληλες γιὰ τὸ βράσιμο τῶν χορταρικῶν.

Καὶ λίγη Μαγειρικὴ

(Συνταγὲς δοκιμασμένες)

— Παντεσπάνι

Βάζετε 7 αὐγά, 1 ποτήρι τοῦ νεροῦ ζάχαρη, 1 ποτήρι ἄλευρι (ἕνα δάκτυλο ἄδειο) καὶ μισὸ λεμόνι. Κτυπάτε τοὺς κρόκους μὲ τὴ ζάχαρη, ἔπειτα προσθέτετε τὸ ἄλευρι, καὶ στὸ τέλος τὰ ἀσπράδια κτυπημένα εἰς μαρέγγα καὶ τὸ λεμόνι.

— Σάλτσα γιὰ μακαρόνια

Βάζετε 8 κρεμμύδια μικρὰ νὰ θράσουν μ' ἕνα φύλλο δάφνης, πιπέρι, ἐλάχιστο μπαχάρι καὶ ἅμα μαλακώσουν τὰ περνάτε ἀπὸ τὸ τρυπητό. Βάζετε μιὰ κουταλιά καλὴ ἀγνὸ βούτυρο καὶ κοκκινίζετε ὀλίγο κρεμμύδι, καὶ ἔπειτα προσθέτετε ντομάτα ἀναλυμένη στὸ νερὸ (προτιμᾶτε τὴ φρέσκην), ὀλίγο σκόρδο, τὸ ὅποιον ἔπειτα ἀπὸ μερικὲς θράσεις τὸ ἀφαιρεῖτε, τρίβετε ὀλίγο μοσχοκάρυδο, ἕως ὅτου δέσει ἡ σάλτσα. Βράζετε χωριστὰ τὰ μακαρόνια καὶ τὰ περιχύνετε μὲ βούτυρο, μὲ τὴ σάλτσα καὶ μὲ τυρὶ παρμεζάνα.

— Γαρνιτούρα ψητοῦ.

Κόπτετε μερικὲς φέτες ἄσπρου ψωμοῦ (ὄχι φρέσκου) ἐνὸς δακτύλου πάχους, τὸ ἀφίνετε στὸ γάλα λίγη ὥρα νὰ μουσκεύουν, ἔπειτα τὰ ροδίζετε σὲ δυνατὴ φριτούρα, ἀλείφετε τὴν ἐπιφάνειά μὲ σπανάκι πουρὲ ἢ ὅ,τι ἄλλο πουρὲ θέλετε, προσθέτοντες μιὰ φέτα τυρὶ (κασέρι) καὶ τὶς βάζετε γιὰ λίγα λεπτά στὸ φούρνο, ἕως ὅτου λυώσει τὸ τυρὶ. Τὰ σερβίρετε πολὺ ζεστά.

— Ντομάτες γεμιστὲς νηστήσιμες

Πέρνομε κατάλληλες ντομάτες, ὄχι πολὺ γινωμένες, τὶς σκάπτομεν ἐσωτερικῶς, τὶς πασπαλίζομε μὲ λίγο ἀλάτι καὶ ζάχαρη καὶ τὶς ἀραδιάζομε στὸ ταψί. Ροδίζομε μερικὰ κρεμμύδια, τὸ ἀνάλογο ρύζι, καὶ ἀρκετὸ μαϊντανό, καὶ τὶς γεμίζομε. Σ' ἕνα μικρὸ κατσαρόλι βάζομεν 2 κουταλιὲς λάδι, λίγο ἄλευρι καὶ μιὰ σκελίδα σκόρδο, τὰ γυρίζομε 1—2 φορές καὶ προσθέτομεν ὅλο τὸ χυμὸ ἀπὸ τὶς ντομάτες ὀλίγη ζάχαρη καὶ ἄλας, γίνεται μιὰ ἀραιὰ μπεσαμέλ, τὴν ὁποίαν περιχύνομε στὶς γεμιστὲς ντομάτες, καὶ κατόπιν τὶς φουρνίζομεν.

ΜΕΡΙΚΕΣ ΣΥΝΤΑΓΕΣ ΠΑΓΩΤΩΝ

— Παγωτὸ σταφύλι.

(δόσεις γιὰ 6—8 άτομα)

Στίβομε ἀνάλογα σταφύλια, ὥστε νὰ κάνουμε 300 δράμια πολτὸ καὶ προσθέτομε 100—150 δράμια ζάχαρη, καὶ τὸ παγώνουμε στὴ μηχανή, ὅπως συνήθως.

— Παγωτὸ ζαχαρινιέρα

(δόσεις γιὰ 6—8 άτομα)

Ετοιμάζομε μιὰ κρέμα, ὅπως συνήθως, μὲ 300 δράμια γάλα, 6 κρόκους αὐγῶν καὶ 55 δράμια ζάχαρη καὶ τὴν ἀφίνομε νὰ κρυώσῃ. Ἐν τῷ μεταξύ κόβομε γιὰ φρούτα κόνιτιττα σὲ μικρὰ-μικρὰ τεμάχια καὶ τὰ θάζομε σὲ μιὰ σαλατιέρα, προσθέτοντες ἕνα ποτηράκι κονιάκ καὶ 2—3 κουταλιὲς ζάχαρη ψιλή. Τὰ ἀνακατώνομε καλὰ καὶ τὰ ἀφίνομε κατὰ μέρος ἕως ὅτου πῆξῃ τὸ παγωτό. Ὄταν ἡ κρέμα πῆξῃ στὴ μηχανή, θγάζομε ἀπὸ μέσα τὸν ἔλικα καὶ ρίχνομε τὰ φρούτα. Τὸ σκεπάζομε πάλι, προσθέτομεν ἀρκετὸ πάγο καὶ ἀλάτι γύρω γύρω καὶ τὸ ἀφίνομε νὰ γίνῃ σκληρὸ σὰν κασάτα.

— Παγωτὸ Μαρασκίνο

(δόσεις γιὰ 7—8 άτομα).

Βάζομε σὲ μιὰ κατσαρόλα 4 ἀσπράδια αὐγῶν μὲ 100 δράμια ζάχαρη καὶ τὰ κτυπάμε καλὰ νὰ ἀναμιχθοῦν καὶ τὰ θάζομε στὴ φωτιά κτυπώντας διαρκῶς μὲ τὸ σῦρμα μέχρις ὅτου ἔλθουν σὲ βαθμὸ θράσεως, χωρὶς ὅμως νὰ πάρουν καθόλου θράση. Ὄταν κρυώσουν προσθέτομε 50 δράμια κρέμα γάλακτος καὶ 2—3 ποτηράκια λικέρ μαρασκίνο. Τὰ ἀνακατεύομε καλὰ, τὰ ρίχνομε στὴν παγομηχανή καὶ τὰ παγώνομε ὡς συνήθως.

ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΝΤΑΙ οἱ εἰς τὶς ἐπαρχίες συνδρομητρίδες μας, ὅσες δὲν ἐπλήρωσαν τὴ συνδρομὴ τους, νὰ τὴν στείλουν εἰς τὴν ταμίαν μας κ. Ρίτσαν Κορομηλά, ὁδὸς Διογένηους Λαερτίου ἀριθ. 6.

ΜΟΔΕΣ

Μέχρι πρό ολίγων ετών το Παρίσι κρατούσε τὰ σκῆπτρα τῆς μόδας καὶ δὲν ἦταν νοητὸ ἓνα φόρεμα νὰ εἶναι σικ, ἐὰν δὲν προήρχετο κατ' εὐθείαν ἀπὸ τὸ Παρίσι.

Σήμερα ὁμως τὰ πράγματα ἄλλαξαν καὶ κάθε κράτος δημιουργεῖ μοντέλλα δικά του, ἐμπνευσμένα ἀπὸ τὶς ἐθνικὲς τοῦ ἐνδυμασίας.

□

Ἡ Ἑλλάς, πού ἔχει ὅσο κανένα ἄλλο ἔθνος, νὰ ἐπιδείξη τόσον πλούτον καὶ ποικιλίαν ἐν-

δυμασιῶν (ἂν ἀρχίσῃ κανεὶς ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ Φειδία καὶ τοῦ Πραξιτέλη, περάσῃ ἀπὸ τὴν ἐλληνικὴ ἐποχὴ τῆς Ἀλεξανδρείας, τῆ βυζαντινῆ καὶ καταλήξῃ στὴ σύγχρονη) ἀναπτύσσει καὶ αὐτὴ τὴν δική της μόδα.

Χάρις στὴν πρωτοβουλία τοῦ κ. Ὑφυπουργοῦ Τύπου καὶ Τουρισμοῦ, ὁ ὁποῖος ἔδωσε μιὰ ὠθησὶ στὸ πεδῖον αὐτό, βλέπομε σήμερα στὸ ἐσχάτως ἐκδοθὲν τεῦχος «La Mode Grecque», ὅ,τι ὠραιότερο καὶ καλλιτεχνικώτερο μπορεῖ νὰ φαντασθῇ κανεὶς.

□

Βραδυνὰ φορέματα ἐμπνευσμένα ἀπὸ ἀρχαῖα ἀγάλματα κινοῦν τὸν θαυμασμὸν μὲ τὴν ἀπλότητα καὶ τὴ χάρι τους. Ἀλλὰ πάλι θυμίζουν τὶς γραφικὲς φορεσιὲς τῶν χωριῶν μας μὲ τὶς φαρδὺς φοῦστες τους.

□

Ἡ ἄσπρη φουστανέλλα ἔχει ἐμπνεύσει καὶ αὐτὴ ἓνα χαριτωμένο φόρεμα, μὲ μιὰ ζώνη δι-

χρῶμη καὶ ἓνα μπολερό μπλέ, καθὼς ἐπίσης καὶ ἡ φορεσιὰ τῶν ναυτικῶν τῶν νησιῶν μας.

Μερικὰ μοντέλλα εἶναι πιὸ ἐλεύθερα, ἐμπνευσμένα ἀπὸ τὴν ἐλληνικὴ φύσι καὶ ταιριάζουν ὅσο κανένα, μὲ τὸν γαλάζιο οὐρανὸ καὶ τὴν χαρούμενη ἀτμόσφαιρα τοῦ τόπου μας.

□

Ἄς ἐλπίσωμε πὼς ὅλοι θὰ ὑποστηρίξουν τὴν προσπάθεια αὐτὴ καὶ πὼς σὲ λίγα χρόνια ἡ ἐλληνικὴ μόδα θὰ ἐπικρατήσῃ παντοῦ.

ΜΕΤΑΞΩΤΑ ΧΡΥΣΑΛΙΔΟΣ

"L'HÉLLÉNIS,"

Organe mensuel du Conseil National des Femmes Héliennes

Rédaction-Administration : Rue Alex. Soutsou 26

Athènes, Septembre 1939

A l'occasion d'un Anniversaire.

Le 150e anniversaire de la Révolution Française a été, cette année, commémoré en France avec beaucoup d'éclat. Le peuple français continue à considérer la prise de la Bastille comme le principal apport de la France à l'histoire de l'humanité.

Quand en 1926 se réunit à Paris le congrès de l'Union Internationale pour le Vote Féminin, la Duchesse d'Uzès parla au nom des Françaises. En présence des ministres qui assistaient au Congrès, elle évoqua le rôle de la femme dans la gestion des affaires publiques avant 1789, citant la part que prenait Mme de Sévigné dans celles de sa province de Bretagne. Il suffit cependant que les droits de l'homme fussent proclamés pour qu'on supprimât les droits de la femme.

Cette année, à l'occasion du 14 Juillet, les Françaises posèrent à leur gouvernement la question suivante : N'est-il pas temps 150 ans après la proclamation des droits de l'homme que les mêmes droits soient accordés aux femmes françaises?

Le rôle héroïque des femmes pendant la Révolution Française est assez connu. Mme Rollan ne représente-t-elle pas la force idéologique des femmes de cette période? Au début du mouvement révolutionnaire la contribution des clubs et des comités de femmes fut favorablement accueillie mais le droit même de se réunir fut bientôt enlevé aux femmes. On se souvient de la déclaration d'un député à la Convention Nationale: «La place de la femme est, comme par le passé, dans la maison et dans la cuisine».

La Révolution fut donc nettement hostile à l'évolution de la femme française. Quelques années plus tard le Code Napoléon devait lui porter un dernier coup. Sous l'influence de l'esprit de vengeance qui animait Napoléon, à la suite de ses griefs personnels envers Joséphine, les rédacteurs du Code Civil instituèrent l'époux tuteur légal de sa femme, lui accordant sur la fortune personnelle de celle-ci un droit de jouissance absolue.

La chute du régime impérial n'apporta pas de modifications sensibles à la situation de la femme. De là on pourrait peut-être conclure que le code napoléonien, création due à une pression

momentanée, ne choqua nullement l'opinion publique durant tout le 19. siècle.

Il faut pourtant reconnaître ceci: c'est en France que les hautes études devinrent à partir de 1860 accessibles aux femmes à une époque où, ailleurs, elles se voyaient refuser l'accès des Universités.

C'est avec une angoisse partagée par les femmes du monde entier que les Françaises attendent actuellement les résultats de leur appel au gouvernement de France à l'occasion d'un anniversaire.

Les Colonies de Vacances pour Ouvrières se sont installées cette année à Ekali sur un terrain qui désormais leur appartient. Une nouvelle route qui aboutit aux cuisines du campement facilite grandement le service de ravitaillement. On a construit un vaste hangar qui sert de salle à manger, mais, comme l'an passé, les dortoirs sont installés sous des tentes dont chacune renferme 12 lits. De Juin à Septembre les Colonies de Vacances donneront l'hospitalité à 600 jeunes filles qui y séjourneront par groupes de 120. La vie de camp qui réunit ouvrières et employées, a jusqu'ici donné d'excellents résultats par l'influence que ces dernières exercent auprès des jeunes ouvrières. Le C.N.F.H. a envoyé à Ekali plusieurs élèves de ses Ecoles de Nuit de Petralona ainsi que des ouvrières de son Ouvroir.

Les causeries organisées par le C.N.F.H. pour l'heure consacrée par la Radio à la femme Grecque ont eu lieu sur les sujets suivants: Notre Maison; Influence des rapports amicaux entre Epoux sur l'Evolution Psychique de l'Enfant; une grande Dame; la Femme et la Musique; Comment rendre heureux nos Enfants;

Extraits de l'Histoire de l'Ornementation Féminine.

En janvier prochain aura lieu à Cuba le Congrès de l'Alliance Internationale pour la Paix et la Liberté auquel nombre de personnalités féminines ont déjà annoncé leur participation. Nous publions dans cette fascicule l'appel des organisatrices du Congrès aux mères et aux femmes de tous les pays.

Mme Ang. Panagotatou, professeur de Médecine à Université d'Athènes s'est rendue à New York où elle a participé au Congrès de Microbiologie.

Vient de paraître de 6e fascicule du périodique «En Grèce» édité sous les auspices du Ministère de la Presse et du Tourisme. Parmi les articles de ce numéro dont l'édition est particulièrement luxueuse, nous citons un article de Mme Ang. Hadjimichali sur l'art populaire.

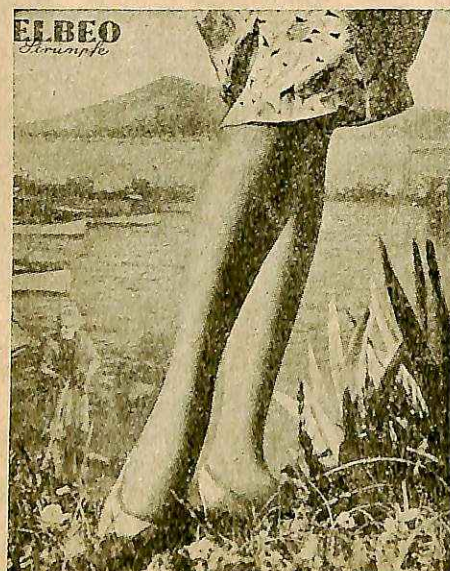
— Έδοκίμασα και άλλη καινούργια πούδρα, αλλά δεν έμεινα ευχαριστημένη· και όμως έδημοσίευσαν στις εφημερίδες ότι κάνει θαύματα.

Να κάνης ότι κάνω κι' εγώ: να μεταχειρίζεσαι την πούδρα «ΠΟΜΠΕΪΑ»· δεν υπόσχεται θαύματα, αλλά σου δίδει την βεβαιότητα ότι η όμορφιά σου απέδωσε όλην της την γοητείαν.

ΣΥΓΚΡΙΝΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΠΟΥΔΡΑ ΠΟΜΠΕΪΑ «ΛΕΥΚΗΝ» ΜΕ ΜΙΑΝ ΑΛΛΗΝ ΠΟΥΔΡΑΝ ΠΟΥ ΛΕΓΕΤΑΙ «ΛΕΥΚΗ» ΑΛΛ' Η ΟΠΟΙΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΕΙΝΕ ΓΚΡΙΖΑ, ΘΑ ΠΕΙΣΘΗΤΕ ΔΙΑ ΤΗΝ ΑΓΝΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΥΛΙΚΩΝ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ (ΤΗΣ ΠΟΥΔΡΑΣ ΠΟΜΠΕΪΑ ΤΗΣ ΑΡΩΜΑΤΟΠΟΙΪΑΣ L. T. RIVER

ΠΡΩΙ ΚΑΙ ΒΡΑΔΥ **OREODONT** ΔΑΜΒΕΡΓΗ

ELBEO

Ἡ καλύτερα Κάλτσα
γιὰ τὸν καλύτερο κόσμον

Πυκναὶ περιπάτου
καὶ διαφανεῖς ἀνάποδες
βραδυνές.

Πωλοῦνται εἰς ὅλα τὰ καλὰ
Καταστήματα εἰς τιμὰς ἀπολύτως
ῶρισμένες.

ΑΠΟΘΗΚΗ ΧΟΝΔΡΙΚΗΣ ΠΩΛΗΣΕΩΣ

ΣΙΛΚΑ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

Μητροπόλεως 44-46 — Τηλέφ. 25-401

ΑΘΗΝΑΙ

ΜΕΤΑΞΩΤΑ ΧΡΥΣΑΛΙΔΟΣ

Πρὶν γεννηθῇ τὸ παιδί

Τὸ νέο βιβλιάριον CLAXO πραγματευόμενον περὶ τῆς
ζωῆς τῆς γυναικὸς κατὰ τὴν περίοδον τῆς ἐγκυμο-
σύνης παρέχεται δωρεὰν παρὰ τῶν ἀντιπροσώπων.

ΣΤΑΜ. ΧΑΡΒΑΛΙΑΣ Α. Ε.

ΜΕΝΑΝΔΡΟΥ 22 - ΑΘΗΝΑΙ

Ταχυδρομικῶς ἀποστέλλεται ἐναντι λήψεως γραμματοσήμου τριῶν Δραχ.

ΠΡΩΙ ΚΑΙ ΒΡΑΔΥ **OREODONT** ΔΑΜΒΕΡΓΗ

Νομικὸν Γραφεῖον

Ἐθνικοῦ Συμβουλίου Ἑλληνίδων

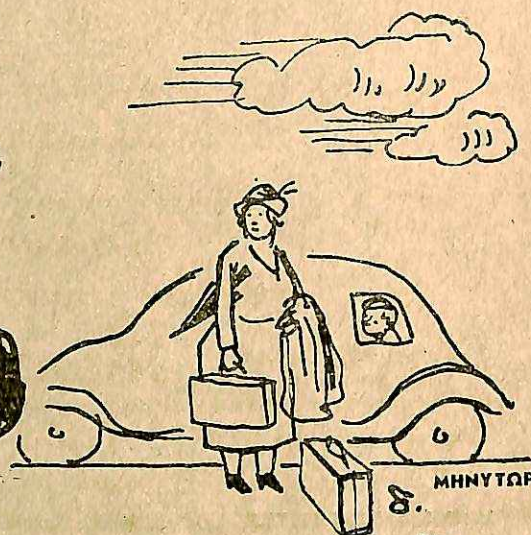
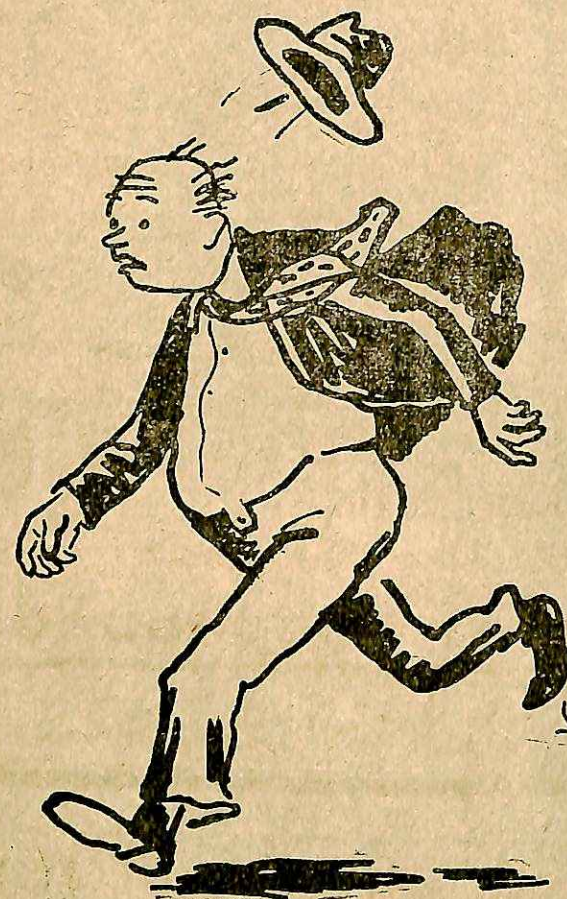
Παρέχει δωρεὰν συμβουλὰς

Ἐκάστην Πέμπτην 12 - 1 μ. μ.

Ὁδὸς Ἀλεξάνδρου Σούτσου 26

ΜΕΤΑΞΩΤΑ ΧΡΥΣΑΛΙΔΟΣ

τι "παράθε

ξέχασε το
Καπνός

ΜΕΤΑΞΩΤΑ ΧΡΥΣΑΛΙΔΟΣ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ - ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1893

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΕΙΣ ΤΑΣ ΚΥΡΙΩΤΕΡΑΣ ΠΟΛΕΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ ΕΙΣ ΑΡΙΘΜΟΝ ΠΑΣΗΣ ΑΛΛΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΕΝ ΑΓΓΛΙΑ, ΑΙΓΥΠΤΩΙ ΚΑΙ ΚΥΠΡΩΙ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΙΔΡΥΘΕΙΣ ΥΠΟ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΑΘΗΝΩΝ

THE BANK OF TRUST COMPANY 205, West 33rd Strt. NEW YORK

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΕΙΣ ΔΡΑΧΜΑΣ ΕΝ ΟΨΕΙ ΚΑΙ ΕΠΙ ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ,

ΠΑΣΗΣ ΦΥΣΕΩΣ ΤΡΑΠΕΖΙΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΥΠΟ ΤΟΥΣ ΜΑΛΛΟΝ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΑΣ ΟΡΟΥΣ

Νομικὸν Γραφεῖον

Ἐθνικοῦ Συμβουλίου Ἑλληνίδων

Παρέχει δωρεὰν συμβουλὰς

Ἐκάστην Πέμπτην 12 - 1 μ. μ.

Ὁδὸς Ἀλεξάνδρου Σούτσου 26

**ΡΑΠΤΕΤΕ ΔΙ' ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ ΑΚΟΠΩΣ ΚΑΙ ΤΑΧΕΩΣ
ΜΕ ΤΟΝ ΗΛΕΚΤΡΟΚΙΝΗΤΗΡΑ ΣΙΓΓΕΡ**

Ἐφαρμόζεται με μίαν βίδα εἰς οἰανδήποτε ραπτομηχανήν. Παρέχεται
ΔΩΡΕΑΝ πρὸς δοκιμὴν ἐπὶ 8 ΗΜΕΡΑΣ.

ΔΩΡΕΑΝ διδασκαλία κεντημάτων καὶ διαφόρων Ποικιλιμάτων με τὸν ΜΑΛΛΟΡΑ-
ΦΕΑ ΣΙΓΓΕΡ καθὼς καὶ κοπτικῆς με ΙΧΝΑΡΙΑ ΣΙΓΓΕΡ δι' ἑσωτερικὰ καὶ ἑξωτε-
ρικὰ φορέματα ἀνδρῶν, γυναικῶν καὶ παιδῶν.

**ΡΑΠΤΟΜΗΧΑΝΑΙ ΣΙΓΓΕΡ
ΜΕ ΔΟΣΕΙΣ ΚΑΙ ΜΕΤΡΗΤΟΙΣ**

ΠΡΩΙ ΚΑΙ
ΒΡΑΔΥ

OREODONT

ΔΑΜΒΕΡΓΗ

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1841

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΕΤΟΧΙΚΟΝ ΚΑΙ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟΝ ΔΡΧ. 1.205.000.000

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ (ΓΗ 30 ΙΟΥΝΙΟΥ 1939) 10.665.000.000

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ
ΙΔΡΥΤΗΣ
1841

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Γ. ΚΟΡΙΖΗΣ

Κυριώτεραι έργασίαι τῆς Τραπεζῆς

Προεξόφλησις συναλλαγματικῶν καὶ γραμματίων εἰς διαταγὴν, τοκομεριδίων καὶ ἄλλων οἰωνδήποτε ἐμπορικῶν καὶ βιομηχανικῶν τίτλων.

Ἀγορὰ καὶ πώλησις ἐξωτερικοῦ συναλλάγματος.

Δάνεια καὶ πιστώσεις δι' ἀνοικτοῦ λογαριασμοῦ ἐπὶ ἐνεχύρῳ δημοσίων χρεωγράφων, μετοχῶν καὶ ὁμολογιῶν ἐταιριῶν, ἐμπορευμάτων καὶ ἐνεχυρογράφων.

Προκαταβολαὶ ἐπὶ φορτωτικῶν καὶ πιστώσεις πρὸς παραλαβὴν φορτωτικῶν ἐν τῇ ἡμεδαπῇ καὶ τῇ ἄλλοδαπῇ.

Καταθέσεις ὤψεως, προθεσμίας καὶ διαρκεῖς εἰς δραχμάς.

Καταθέσεις Ταμιευτηρίου εἰς δραχμάς.

Τηγεγραφικαὶ καὶ ταχυδρομικαὶ ἐντολαὶ πληρωμῆς ἐπὶ τοῦ ἐσωτερικοῦ καὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ.

Ἐκδοσις πιστωτικῶν ἐπιστολῶν.

Ἐκδοσις ἐπιταγῶν ἐπὶ τοῦ ἐσωτερικοῦ καὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ.

Εἴσπραξις συναλλαγματικῶν, γραμματίων εἰς διαταγὴν, ἐπιταγῶν, φορτωτικῶν καὶ ἄλλων ἀξιῶν.

Ἀγορὰ καὶ πώλησις μετοχῶν καὶ ὁμολογιῶν ἐν τῷ Χρηματιστηρίῳ Ἀθηνῶν διὰ λογαριασμόν τρίτων.

Φύλαξις χρηματοχρῶν παντὸς εἴδους.

Ἐκμίσθωσις χρηματοκιβωτίων πρὸς φύλαξιν τίτλων καὶ τιμαλφῶν ἀντικειμένων.

Παροχὴ ἐγγυήσεων ὑπὲρ τρίτων.